

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΙΚΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΕΤΟΣ Ζ'

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ 583

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

✱

Έν 'Αθήναις, 8 Σεπτεμβρίου 1891

✱

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Έν 'Αθήναις	φρ.	8.—
Ταῖς ἐπαρχίαις	"	8.50
Έν τῷ ἐξωτερικῷ	φρ. χρ.	15.—
Έν Ρωσίᾳ	ρούβλ.	6.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἰμυλίου Ζολᾶ : ΣΕΛΙΣ ΕΡΩΤΟΣ.—*Καρόλου Μερουβέλ* : ΝΕΚΡΑΙ ΚΑΙ ΖΩΣΑΙ, δραματικώτατον μυθιστόρημα μετὰ εἰκόνων. — *Εδμόνδου δὲ Ἀμίτσι* : ΙΣΠΑΝΙΑ. — *Μήττου Χατζοπούλου* : Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΒΟΣΚΟΥ.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΟΔΟΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ, ΑΡΙΘΜΟΣ 10

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται διὰ γραμματοσήμων καὶ χαρτονομισμάτων παντὸς ἔθνους, διὰ τοκομεριδίων ἑλληνικῶν δανείων καὶ τραπέζων, συναλλαγμάτων, κτλ.

ΑΙΜΥΛΙΟΥ ΖΟΛΑ ΣΕΛΙΣ ΕΡΩΤΟΣ

Σήμερον ὄλαι ἐφόρουσαν λευκά· καὶ ἡ Ἰωάννα αὐτὴ ἐπίσης ἐφόρει λευκά, ἐν τῷ μέσῳ ἀφθονωτάτων λευκῶν ἀνθῶν. Ἡ λεπτὴ Ἰαπωνίς, μὲ τὸ μεταυχένιον αὐτῆς καὶ μὲ τὰς μακρὰς καρφίδας, μὲ τὸν παρφυροῦν καὶ διαπεποικιλμένον ἐκ τῶν πτηνῶν χιτῶνα αὐτῆς, ἀπῆρχετο τοῦ κόσμου ἐν λευκῇ περιβολῇ.

— Πόσον ἐμεγάλωσαν! ἐψιθύρισε ἡ Ἑλένη, ἥτις ἀνελύθη εἰς δάκρυα.

Ὅλαι ἦσαν ἐκεῖ· ἡ κόρη τῆς μόνον ἔλειπε. Ὁ κύριος Ραμβώδος ἠνάγκασεν αὐτὴν νὰ εἰσέλθῃ ἐν τῇ Ἰαπωνικῇ σκιάδι, ἀλλ' ἐστάθη ἐν τῇ θύρᾳ· ἐπεθύμει νὰ βλέπῃ τὴν νεκρικὴν ἀκολουθίαν βαδίζουσαν· πολλὰ κυρίαὶ ἔσπευσαν καὶ ἐξέφρασαν αὐτῇ τὰ συλλυπητήριά των, ἐνῶ τὰ παιδιά τὴν ἐθεώρουν διὰ τῶν ἐκπεπληγμένων αὐτῶν ὀφθαλμῶν.

Ἐν τοσοῦτῳ ἡ Παυλίνα περιεστρέφετο ἔνθεν κακεῖθεν, δίδουσα διαταγὰς, ἐταπεινῶν τὴν φωνὴν τῆς, ὅπως ἐκδηλοῖ τὸ πένθος τῆς, ἐπελανθάνετο ὁμως αὐτῆς πολλάκις.

— Ἐμπρός, φρόνιμα, πρόσεχε σὺ καλὰ, ὦ, τὸ ζῶον! νά, ἐλερώθῃς... Θὰ ἔλθω νὰ σὲ πιάσω, μὴ σαλεύης.

Ἡ νεκροπομπὴς ἀμαξᾶς ἐφθασεν· ἠδύνατο νὰ ἐκκινήσουν. Ἡ κυρία Δεβέρλου ἐνεφανίσθη καὶ ἐφώνησεν :

— Ἐλησμόνησαν τὰ μπουκέτα! Παυλίνα, φέρε γρήγορα τὰ μπουκέτα.

Ἐπηκολούθησε μικρὰ σύγχυσις· εἶχον προτοιμάσει ἀνὰ μίαν ἀνθοδέσμην ἐκ ρόδων λευκῶν, δι' ἐκάστην μικρὰν κόρην· ἐδέησε νὰ διανεῖμουν τὰ ρόδα αὐτά· τὰ παιδιά ἐκπεπληγμένα, ἐκράτουν τὰς ὀγκώδεις αὐτῶν ἀνθοδέσμας πρὸ αὐτῶν, ὡς λαμπάδας. Ὁ Λουκιανός, ὅστις δὲν ἀπεμακρύνθη τῆς Μαργαρίτας, ἀνέπνευσε μεθ' ἠδυπαθείας, ἐφ' ὅσον ἐκείνη τῷ ἔθετε τὰ ἀνθη τῆς εἰς τὸ πρόσωπον· ὄλαι τὰ παιδιά ἐκεῖνα μὲ τὰς ἀνθοφόρους χεῖρας των διεγέλων εἰς τὸν ἥλιον καὶ κατόπιν ἐφάνοντο σκεπτικὰ, ἀκολουθοῦντα διὰ τῶν βλεμμάτων τὸ φέρετρον, τὸ ὅποιον ἀνθρώποι, ἐπὶ τούτῳ ἐλθόντες, ἐτοποθέτουν ἐπὶ τῆς νεκροπομπῆς ἀμαξῆς.

— Αὐτὴν ἔχουν μέσα; ἠρώτησεν ἡ Σοφία χαμηλοφώνως.

Ἡ ἀδελφὴ τῆς Λευκῆ ἐποίησε νεῦμα διὰ τῆς κεφαλῆς καὶ κατόπιν ἐψιθύρισε καὶ αὐτὴ :

— Διὰ τοὺς μεγάλους γίνεται πολὺ μεγαλύτερον ἀπὸ αὐτό.

Ἐμίλει περὶ τοῦ φερέτρου καὶ ἐξέτεινε τοὺς βραχίονάς

τῆς ἐφ' ὅσον ἠδύνατο, ἀλλ' ἡ μικρὰ Μαργαρίτα ἐγέλασεν, ἔχουσα τὴν ρίνα ἐντὸς τῶν ἀνθῶν, λέγουσα ὅτι ἐγαργαλίετο· τότε καὶ ἄλλαι τὴν ἐμιμήθησαν, ὅπως δοκιμάσουν, ἀλλὰ τὰς ἐπέπληξαν καὶ ἀμέσως ἀνέλαβον τὴν σοβαρότητα των.

Ἐξω ἡ νεκρικὴ συνοδία ἐπροχώρει κατὰ σειράν· κατὰ τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ Vineuse, γυνὴ ἀσκεπῆς, φοροῦσα πεπαλαιωμένα ὑποδήματα, ἔκλαιε καὶ ἐσπόγγιζε τὰ δάκρυά τῆς διὰ τῆς γωνίας τῆς ἐμπροσθέλας τῆς· πρὸσωπά τινα ἐξῆλθον τῶν παραθύρων καὶ ἐψιθύρισαν διαφόρους συγχινητικὰς ἐκφράσεις.

Ἡ νεκροφόρος ἀμαξᾶ ἐκυλίετο ἀθορύβως, κεκαλυμμένη ἐκ ζωγραφικῶν λευκῶν μετὰ ἀργυρῶν θυσάνων καὶ ἠκούετο μόνον τὸ ρυθμικὸν βᾶδισμα τῶν δύο λευκῶν καὶ ὑπερηφάτων Ἰππῶν, πληττόντων τὸ ἔδαφος διὰ τῶν ποδῶν των.

Ἐπὶ τοῦ ἀρματός ἐκείνου ὑπῆρχε μεγίστη ἀφθονία ἀνθῶν, ἀνθοδεσμών καὶ στεφάνων, διὰ τῶν ὁποίων σχεδὸν ἐκαλύπτετο τὸ φέρετρον. Ἐλαφροὶ κλονισμοὶ διέσειον τὰς ἐπισωρευμένας ἀνθοδέσμας καὶ ἡ ἀμαξᾶ ἔσπειρεν εἰς τὸν δρόμον τῆς κλάδους πετελεῶν καὶ ἄλλων ἀνθῶν.

Ἐκ τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς ἀμαξῆς, ἵπταντο μακρὰι ταινίαι, μεταξωταί, λευκοῦ χρώματος, τὰς ὁποίας ἐκράτουν τέσσαρες μικραὶ κόραι, ἡ Σοφία, ἡ Μαργαρίτα, μία Δεσποσύνη Λαθασέρ, καὶ ἡ μικρὰ Γουϊρόνδου, ἥτις ἦτο τόσον μικρὰ, καὶ τόσον εὐκόλως προσέκοπτεν, ὥστε ἡ μήτηρ τῆς, εὐρισκομένη πλησίον αὐτῆς, ὑπεχρεοῦτο νὰ τὴν ὑποβοηθῇ· αἱ λοιπαί, συστέλλόμεναι, περιεκύκλουν τὴν νεκροφόρον ἀμαξάν, κρατοῦσα τὰς λευκὰς αὐτῶν ἀνθοδέσμας εἰς τὰς χεῖρας. Ἐβάδιζον ἠρέμα, καὶ τὰ κρήδεμνα αὐτῶν ἀνίπταντο· αἱ ὁδοὶ ἐκαλύπτετο ὑπὸ τῆς λευκῆς μουσελίνης, ὡς εἰ διήρχετο ἐπ' αὐτῶν νέφος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου χαριέσταται κεφαλαὶ μικρῶν Χερουβιμ ἐμειδίων. Ὅπισθεν τοῦ κυρίου Ραμβώδου, μὲ τὸ πρόσωπον ὠχρὸν καὶ τεταπεινωμένον, παρηκολούθουν κυρίαὶ τινὲς μετὰ τῶν μικρῶν κορασιῶν. Ἡ Ροζαλία, ὁ Ζερφυτίνος καὶ ὄλοι οἱ ὑπηρέται τοῦ ἱατροῦ Δεβέρλου.

Πέντε πένθιμοι ἀμαξᾶσι κεναὶ παρηκολούθουν.

Εἰς τὴν ὁδόν, κατάφωτον ἐκ τοῦ ἡλίου, σμήνος λευκῶν περιστερῶν ἀπέπτη, ἐπὶ τῇ διαβάσει τοῦ ἀρματός αὐτοῦ τῆς ἀνοιξιακῆς.

— Θεέ μου! ὅποια πληξίς! ἐπαιέλαθεν ἡ κυρία Δεβέρ-

λου βλέπουσα τὸ φέρετρον νὰ κλονίζεται, ἐὰν ὁ Ἑρρῖκος ἠδύνατο νὰ ἀποφύγῃ τὸ συμβούλιον ἐκεῖνο, θὰ τοῦ τὸ ἔλεγα.

Δὲν ἐγνώριζε τί ἐπραττεν ἡ Ἑλένη, τὴν ὁποίαν ἀφῆκε καταβεβλημένην ἐπὶ ἔδρας τινὸς ἐν τῇ Ἰαπωνικῇ σκιαδῇ. Ἐὰν ὁ Ἑρρῖκος ἔμενε, θὰ εὐρίσκετο πλησίον τῆς καὶ θὰ ἠδύνατο κἄπως νὰ τὴν παρηγορήσῃ· αὐτὸ ἦτο πολὺ δυσἄριστον, νὰ μὴ εὐρίσκεται ἐκεῖ.

Εὐτυχῶς ἡ δεσποσύνη Αὐρηλία λίαν εὐχαρίστως ἀνέλαβε νὰ τὴν παρηγορήσῃ καὶ νὰ τὴν συντροφεύσῃ· αὐτὴ δὲν ἠγάπα διόλου τὰ σκυθρωπὰ πράγματα καὶ βεβαίως ἠθέλε καταγίνειν νὰ προετοιμάσῃ κανὲν πρόγευμα διὰ τὰ παιδιά, κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν των.

Ἡ κυρία Δαβέρλου ἔσπευσε νὰ προφθάσῃ τὴν νεκρικὴν συνοδίαν, διευθυνομένην πρὸς τὴν ἐκκλησίαν διὰ τῆς ὁδοῦ Παισιῆ.

Ἦδη ὁ κῆπος ἦτο κενός, οἱ ἐργάται συνέπτυσσον τὰ περιπετάσματα καὶ δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐπὶ τῆς ἀμμου, ἐν τῇ θέσει, ἐν ἣ ἦτο τοποθετημένη ἡ Ἰωάννα. εἰμὴ τὰ ἀποφυλλισθέντα πέταλα καμελίας καὶ ἡ Ἑλένη, ὑποκύψασα αἰφνιδίως ἐν τῇ μονώσει καὶ τῇ μεγάλῃ ἐκείνῃ σιγῇ, ἐδοκίμαζε τὴν προτέραν αὐτῆς ἀγωνίαν, τὴν ἀπόστασιν τοῦ αἰωνίου ἀποχωρισμοῦ.

Νὰ εὐρεθῇ μίαν μόνον στιγμὴν πλησίον τῆς, μίαν μόνον στιγμὴν. Ἡ ἐπίμονος καὶ σταθερὰ ἰδέα, ὅτι ἡ Ἰωάννα ἀπεχωρίσθη ἐκ τῆς ζωῆς τεθλιμμένη καὶ μὲ τὸ πρόσωπον σκυθρωπὸν καὶ κατηφές ἐκ μνησικακίας, τῇ ἐπροξένει τὴν ἐντύπωσιν, ἣν προκαλεῖ ὁ πεπυρακτωμένος σίδηρος ἐπὶ τῆς σαρκός.

Τότε, βλέπουσα ὅτι ἡ δεσποσύνη Αὐρηλία τὴν παρεφύλαττε, συνέλαβε τὴν δολίαν προαίρεσιν νὰ διαλάθῃ τὴν προσοχὴν τῆς καὶ νὰ τρέξῃ εἰς τὸ νεκροταφεῖον.

— Μάλιστα εἶνε ἀληθῶς μεγάλη ἀπώλεια, ἐπανελάθεν ἡ γερωντοκόρη καθημένη εὐπρεπῶς ἐπὶ τοῦ καθίσματός τῆς, ἔχετε δίκαιον. Ἐγὼ ἂν εἶχα παιδιά, ἤθελον τὰ λατρεύει καὶ ἰδίως τὰς μικρὰς κόρας. Λοιπὸν ὁσάκις σκεφθῶ τί δύναται νὰ συμβῇ ὡς τόρα, παραδείγματος χάριν, μένω πολὺ εὐχριστημένη, ὅτι ἀπέφυγα τὸν γάμον· ὁ ἄγαμος βίος μᾶς προφυλάττει ἀπὸ πολλὰς θλίψεις.

Ἐπίστευεν ὅτι τὴν παρηγορεῖ καὶ τῇ ὠμίλει διὰ φίλην τῆς τινα, ἣτις εἶχε τὴν ἀτυχίαν νὰ χάσῃ ἕξ τέκνα, ὡς καὶ περὶ ἄλλης τινός, ἣτις, ἀφοῦ ἔμεινε μόνη μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς, τὴν ἐκτύπα καθ' ἑκάστην, μέχρις οὗ ἐπὶ τέλους ἀπέθανε καὶ αὐτός, χωρὶς ἡ μήτηρ των νὰ αἰσθανθῇ τὴν παραμικρὰν θλίψιν.

Ἡ Ἑλένη προσεποιεῖτο ὅτι τὴν ἤκουε· δὲν ἐκίνητο παντάπασιν, κατεχομένη μόνον ὑπὸ ἐλαφροῦ τρόμου ἀνυπομονησίας.

— Νὰ τόρα ποῦ εἶσαι ἡσυχωτέρα, εἶπεν ἐπὶ τέλους ἡ δεσποσύνη Αὐρηλία.

Θεέ μου! πόσον καλοὶ εἶνε ἐνίοτε οἱ παρηγορητικοὶ λόγοι!

Ἡ θύρα τοῦ ἐστιατορίου ὠδήγει πρὸς τὴν Ἰαπωνικὴν σκιαδᾶ· ἀνηγέρθη καὶ ὤθησε τὴν θύραν αὐτὴν ἐπιμηκύνουσα τὸν τράχηλον· πινακία ἐκ πλακοῦντος ἐκάλυπτον τὴν τράπεζαν. Ἡ Ἑλένη ταχύτατα διέφυγε διὰ τοῦ κήπου· αἱ κιγκλίδες ἦσαν εἰσέτι ἠνεψυγμένοι· οἱ ἐργάται τῶν ἐπικηδείων πομπῶν εἶχον ἀναχωρήσει.

Ἀριστερόθεν τῆς ὁδοῦ Vineuse εὐρίσκεται ἡ ὁδὸς τῆς Δεξαμενῆς καὶ δι' αὐτῆς μεταβαίνει τις εἰς τὸ νεκροταφεῖον τοῦ Παισιῆ.

Τοῖχος ὑψηλὸς ἐγείρεται ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου τῆς Ἀλάλου. Τὸ κοιμητήριον ἀπαρτίζεται ἐξ ἀνδῆρου, ὅπερ ὑπερέχει κατὰ τὸ ὕψος καὶ αὐτοῦ τοῦ Τροκαδέρου καὶ σχεδὸν εἶπεν ὀλοκλήρων τῶν Παρισίων. Μὲ εἰκοσι βήματα ἡ Ἑλένη εὐρέθη πρὸ τῆς χαινούσης θύρας τοῦ νεκροταφεῖου.

Διελθοῦσα τὴν ἔρημον ἔκτασιν τοῦ κοιμητηρίου, κατεχομένην ὑπὸ τάφων λευκῶν καὶ μελανῶν σταυρῶν, εἰσῆλθε.

Δύο ὑπερμεγέθεις πετελαὶ ἐβλάστανόν κατὰ τὰς δύο γωνίας τοῦ πρώτου διαδρόμου, ἔνθα ἔθαπτον σπανίως· ἄφρων χλόη ἐβλάστανεν ἐκεῖ, κυπάρισσοί τινες ἔτενον τὸ χλοερὸν ἐμπέτασμα διὰ τῶν σκοτεινῶν στελεχῶν. Ἡ Ἑλένη ἐπροχώρησε κατ' εὐθείαν· σπεῖρα στρουθίων ποθηθεῖσα ἀπέπτη· Ὁ νεκροθάπτης κεκμηκὼς ἐκ τῆς ἐργασίας ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐξηκόντισε βλέμμα ἐπὶ τοῦ πτυκίου τοῦ ἀναμφιβόλως ἐσκέφη ὅτι ἡ νεκρικὴ πομπὴ δὲν εἶχε φθάσει εἰσέτι.

Τῇ κοιμητήριον ἦτο κενόν διηυθύνθη δεξιὰ καὶ ἔφθασε μέχρι τοῦ ἀνδῆρου.

Μόλις ἐπροχώρησε, παρετήρησεν ὀπισθὲν τῆς μίαν ἀνοδὲσμον ἀπὸ ἀκκακίας μετὰ λεπτῶν καὶ μικρῶν φυλλαρίων, ἐνῶ κύπτοντες ἔμελλον νὰ καταβιδάσωσιν ἐν τῷ τάφῳ τὸ πτώμα τῆς Ἰωάννας.

Ὁ ἀββάς Γιοῦθος, ἔχων τὴν χεῖρα τεταμένην, ἀπέτεινε τὰς τελευταίας αὐτοῦ εὐχάς, ἤκουσε μάλιστα καὶ τὸν ὑπόκωπον ἦγον τοῦ λίθου τοῦ μνήματος, ὅστις εἶχεν ἐπιπέσει. Τὸ πᾶν συνετελέσθη.

Ἐν τοσοῦτῳ ἡ Παυλίνα τὴν διέκρινε καὶ ἐπεδείκνυεν αὐτὴν διὰ τοῦ δακτύλου πρὸς τὴν κυρίαν Δαβέρλου, ἣτις σποδρῶς ἐλυπήθη καὶ ἐψιθύρισε:

— Πῶς ἐτόλμησε νὰ ἔλθῃ! ἄλλ' εἶνε ἐντελῶς ἀπηγορευμένον, αὐτὸ εἶναι ἐναντίον τῆς ἐθιμοτυπίας.

Ἐπλησίασε καὶ τῆς ὑπέδειξε διὰ καταλλήλου ἐκφράσεως τῆς φυσιογνωμίας ὅτι ἀπεδοκίμαζε τὴν διαγωγὴν τῆς, καὶ ἄλλαι κυρίαι ἐπλησίασαν ὠθούμεναι ἐκ τῆς περιεργείας. Ὁ κ. Ραμβῶδος τὴν ἐπλησίασεν ἰστάμενος ὀρθίως καὶ σιωπηλὸς ἐνώπιόν τῆς. Ἐκείνη εἶχε στηριχθῆ ἐπὶ ἀκκακίας τινός, διότι ἠθάναντο ὅτι θὰ ἐλιποθύμει, καὶ ἐνῶ ἀπεκρίνετο διὰ τινος κλίσεως τῆς κεφαλῆς εἰς τὰς ἀπευθυνόμενας αὐτῇ παραμυθίας, μίαν μόνον ἰδέαν τὴν ἐβασάνιζεν ὅτι εἶχε φθάσει πολὺ ἄργά καὶ ὅτι ἤκουσε μόνον τὸν κρότον τοῦ λίθου, τοῦ καλύπτοντος τὸν τάφον τῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐστρέφοντο πάντοτε ἐπὶ τοῦ τάφου, τοῦ ὁποίου φύλαξ τις τοῦ κοιμητηρίου ἐκαθάριζε τὸν διάδρομον.

— Παυλίνα! πρόσεχε διὰ τὰ παιδιά, ἐπανελάμβανεν ἡ κυρία Δαβέρλου.

Αἱ μικραὶ κόραι, κεκλιμέναι ἐπὶ τῶν γονάτων, ἀνηγέρθησαν ὡς σειρὰ τις στρουθίων, τινὲς αὐτῶν πάρα πολὺ μικραὶ, ἔχουσαι τὰ γόνατα κεκρυμμένα ἐντὸς τῶν ἐνδυμάτων αὐτῶν, ἐκάθηντο κατὰ γῆς· ἐδέησε καὶ αὐταὶ νὰ ἐγερθῶσιν.

Ἐφ' ὅσον κατεβιβάζον τὸ πτώμα τῆς Ἰωάννας αἱ μεγαλύτεραι αὐτῶν ἐπεμήκνουν τὸν τράχηλον, ὅπως παρατηρήσωσιν εἰς τὸ βάθος τοῦ τάφου, ὅστις ἦτο σκοτεινός καὶ κατὰ μαυρός· ἀληθῆς φρίκη τὰς κατέλαβε καὶ ὠχρίασαν.

Ἡ Σοφία διεβεβῆσεν χαμηλοφώνως ὅτι θὰ περιέμενεν ἐκεῖ μέσα ἐπὶ πολλὰ ἔτη, πάρα πολλὰ ἔτη.

— Ἀκόμη καὶ τὴν νύκτα, ἠρώτησέ τις τῶν δεσποινίδων Λαβασέρ;

— Βεβαίως καὶ τὴν νύκτα ἐπίσης. ὦ! ἡ νύξ ἐδῶ, Λευκή, θὰ ἦναι ὁ θάνατος.

Ὅσαι προσέβλεψαν ἀλλήλας μὲ ὄμματα ἐκπεπληγμένα, ὡς ὅτε διηγεῖται τις πρὸς αὐτὰς ἱστορίαν κλεπτῶν, καὶ ὅταν ἀνηγέρθησαν ἐλεύθεροι περὶ τοῦ τάφου, ἔλαθεν αὐθις τὸ φυσικόν του χρώμα· ὅλα αὐτὰ δὲν ἦσαν ἀληθῆ· ἦσαν ἀπλῶς μόνον μῦθος διὰ νὰ γελῶσιν, καθ' ὅσον ἐκεῖ ἦτο πολὺ ὠραῖα. Ὁ κῆπος αὐτός ἦτο πολὺ εὐχάριστος μὲ τὰ ἄφθονα αὐτοῦ χλοάσματα· πόσον ὠραῖα θὰ ἠδύνατο νὰ παίξωσι τὸ κρυφτό, ὀπίσω ἀπὸ αὐτὰς τὰς πέτρας. Οἱ μικροὶ πόδες των ἐχόρευον ἤδη καὶ αἱ λευκαὶ αὐτῶν ἐσθῆτες ἐθρόουν καὶ ὁμοιάζον πρὸς μελίσσας. Ἐν τῇ σιγῇ τῶν τάφων θερμὴ καὶ βαθεῖα ἀκτινοβολία τοῦ ἡλίου προσέβαλε

τὴν παιδικὴν ταύτην εἰκόνα. Ὁ Λουκιανὸς ἐπέτυχεν ἐπὶ τέλους νὰ χῶσῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ὑπὸ τὸν πέτασον τῆς Μαργαρίτας, ὅπως ψηλαφήσῃ τοὺς βροστῆρας τῆς. Ἐκυριεύθη ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ γνωρίσῃ, ἐν δὲν ἐπέπασεν ἐπ' αὐτῶν καμμίαν κόνιν ὅπως καθιστᾷ αὐτάς· τὸσον κιντρίνους· ἡ μικρὰ ἐτέρπετο, κατόπιν δὲ τῆ εἶπεν, ὅτι ἐπεθυμοῦσε νὰ τὴν λάβῃ ὡς σύζυγον.

Ἡ Μαργαρίτα ἐδέχετο εὐχαρίστως, ἐξέφρασεν ὁμως τὴν παρατήρησιν, ὅτι δὲν τῆς ἤρεσε διόλου νὰ τὴν τραβᾷ ἀπὸ τὰ μαλλιά· αὐτὸς ἐξηκολούθει εἰσέτι νὰ τὴν θωπεύῃ καὶ ἔλεγεν ὅτι τὰ εὗρισκε ἀπαλὰ ὡς τὸν ἐξαίρετον χάρτην τῶν ἐπιστολῶν.

— Μὴν ἀπομακρύνεσαι τὸσον πολὺ, ἐφώνησεν ἡ Παυλίνα.

— Λοιπὸν! ἄς ἀναχωρήσωμεν, προσέθηκεν ἡ κυρία Δεβέρλου, δὲν ἔχομεν πλέον νὰ κάμωμεν τίποτε ἐδῶ πέρα· ἄλλως τε καὶ τὰ παιδιά πρέπει νὰ πεινοῦν.

Ἐδέησε νὰ συναθροίσουν τὰς πολὺ μικρὰς κόρας, αἱ ὁποῖαι εἶχον διασκορπισθῆ ὡς μαθήτριαι παρθεναγωγείου ἐν διασκεδάσει· τὰς ἠρίθμησεν καὶ ἔλειπε μόνον ἡ μικρὰ Γουλιέρνδου, ἥτις ἐπὶ τέλους ἀνευρέθη, περιδιαβάζουσα σοβαρῶς κρατοῦσα τὸ ἀλεξήλιον τῆς μητρὸς τῆς, ἐπὶ τινος διαδρόμου.

Ἐπὶ τέλους αἱ κυρίαὶ διηυθύνθησαν πρὸς τὴν θύραν, ἔχουσαι πρὸ αὐτῶν τὸ κύμα τῶν λευκῶν ἐνδυμασιῶν. Ἡ κυρία Βερθιέρου συνεχαιρέτο τὴν Παυλίαν διὰ τοὺς γάμους τῆς, οἱ ὅποιοι ἐμελλον νὰ τελεσθῶσι τὸν ἐπόμενον μῆνα.

Ἡ κυρία Δεβέρλου ἔλεγεν ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἤθελεν ἀναχωρήσει διὰ τὴν Νεάπολιν τῆς Ἰταλίας μετὰ τοῦ συζύγου τῆς καὶ τοῦ Λουκιανοῦ· ὁ κόσμος ἐθάδιζε καὶ μόνον ὁ Ζεφυρίνος μετὰ τῆς Ροζαλίας ἐβράδυνον τὰ βήματα τῶν, μένοντες ὀπίσω, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἀπομακρυνθῶσι τῶν λοιπῶν. Καὶ ὡς ἀπεμακρύνθησαν, ἤνωσαν τοὺς βραχίονας ὑπερευχαριστημένοι ἐκ τοῦ περιπάτου αὐτῶν, μῶλον τὴν ἐγκάρδιον αὐτῶν θλιψίν.

Ἐβρέδυνον ἐπὶ πλέον τὰ βήματα τῶν καὶ οἱ καλοὶ ἐρασταὶ ἐθέρμανον ἐπὶ πλέον τὰς ῥάχεις αὐτῶν εἰς τὸν ἥλιον, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὁδοπορίας τῶν.

— Ἐλθετε, ἐψιθύρισε ὁ κύριος Ραμβῶδος.

Ἄλλ' ἡ Ἑλένη, διὰ τινος χειρονομίας, παρεκάλει αὐτὸν νὰ περιμείνῃ. Ἐμείνε μόνη καὶ ἐνόμιζεν ὅτι σελίς τοῦ βίου τῆς ἀπεσπάσθη. Ὄταν παρετήρησε τοὺς τελευταίους ἀναχωροῦντας, ἐγονυπέτησε μετὰ κόπον ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς θυγατρὸς τῆς. Ὁ ἀδελφὸς Γιοῦθος, φέρων εἰσέτι τὸ λευκὸν αὐτοῦ ἄμφιον, δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐγερθῆ· ἀμρότεροι προσευχήθησαν ἐπὶ μακρὸν, κατόπιν, χωρὶς νὰ ἠμιλήσῃ, μετὰ τὸ χαριέστατον αὐτοῦ βλέμμα, τὸ ἐκφραζόν συμπάθειαν καὶ συγγνώμην, ὁ ἱερεὺς τὴν ἐβουήθησε νὰ ἐγερθῆ.

— Δόσε τῆς τὸν βραχιονά σου, ἐψιθύρισε ὁ ἀδελφὸς πρὸς τὸν κύριον Ραμβῶδον.

Ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, οἱ Παχίριοι ἐχρυσοῦντο ὑπὸ τὴν ἀκτινοβόλον πρωῆαν τῆς ἀνοίξεως· ἐν τῷ κοιμητηρίῳ εἰς σπίνος ἐκελάζει.

Ε'

Δύο ὀλόκληρα ἔτη περῆλθον. Πρωῆαν τινὰ τοῦ Δεκεμβρίου τὸ μικρὸν κοιμητήριον ἐκοιμάτο ἐντὸς τοῦ ὑπερβολικοῦ ψύχους. Ἡ χιών ἐπιπτεν ἀκόμη ἀπὸ τῆς προτεραιίας, χιών λεπτή, τὴν ὁποίαν ὁ βορρᾶς ἐπεσῶρευεν ἐκεῖ. Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὅστις ἦτο ὠχρὸς· νιφάδες χιόνος ἐπιπτον μετὰ τὴν πτητικὴν ἐλαφρότητα πτίλων· ἡ χιών, ἀποψυγείσα ἤδη, ἐσχημάτισε παχυτάτην διφθέραν, χρώματος κύκνου καὶ περιεκαλύψε τὰς ἐπάλλξεις τοῦ ἀνδῆρου.

Ἐκείθεν τῆς λευκῆς ὀθόνης, ἐν τῇ ὀμιχλώδει καὶ ὠχρᾷ ἀτμοσφαίρᾳ, οἱ Παχίριοι ἐξηφνίζοντο.

Ἡ κυρία Ραμβῶδου, κεκλιμένη ἐπὶ τῶν γονάτων, παρὰ τοῦ τάφου τῆς θυγατρὸς τῆς ἐπὶ τῆς χιόνος, προσνύχето εἰσέτι. Ὁ σύζυγός τῆς, σιωπηλός, εἶχεν ἀνεγερθῆ πρὸ ὀλίγου. Εἶχον τελέσει τοὺς γάμους αὐτῶν κατὰ τὸν Νοέμβριον ἐν Μασσαλίᾳ.

Ὁ κύριος Ραμβῶδος ἐξεποίησε τὸν ἐμπορικὸν αὐτοῦ οἶκον, ἐκ ἀποικιακῶν προϊόντων καὶ εὕρισκετο ἐν Παρισίοις ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν, ὅπως ἐξομαλύνῃ πάντα λογαριασμόν. Ἡ ἄμαξα, ἥτις ἀνέμενε αὐτοὺς κατὰ τὴν ὁδὸν Δεξαμενῆς, ὤφριε νὰ διέλθῃ ἐκ τοῦ ξενοδοχείου, ὅπως λάβῃ τοὺς ὁδοιπορικοὺς αὐτῶν σάκκους καὶ τοὺς μεταφέρῃ εἰς τὸν σιδηρόδρομον.

Ἡ Ἑλένη παρηκολούθησεν αὐτὸν εἰς τὸ ταξεῖδιον τοῦτο, μετὰ τὴν ἀπόφασιν νὰ γονυπετήσῃ ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς Ἰωάννας.

Περίμενε λοιπὸν ἀκίνητος, μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, ὡς ἀφρημένη, χωρὶς νὰ αἰσθάνεται τὸ παράπαν τὸ ψυχρὸν ἔδαφος, τὸ ὁποῖον ἐπάγωγε τὰ γόνατά τῆς. Ὁ ἀνεμος εἶχεν ἤδη κοπάσει· ὁ κύριος Ραμβῶδος περιεπάτησεν ὀλίγον ἐπὶ τοῦ ἀνδῆρου, ὅπως μείνῃ ἐλευθέρᾳ ἐν τῇ ἐκδηλώσει τῆς ἀφώνου αὐτῆς θλιψέως καὶ τῶν πικρῶν ἀναμνήσεών τῆς.

Ὁμίχλη ἠγείρετο ἐκ τῶν προαστείων τῶν Παρισίων, ἡ πόλις μολυβδόχρους ἐφάνετο ὡς νεκρὰ ὑπὸ τὴν βραδείαν πτώσιν τῶν τελευταίων νιφάδων τῆς χιόνος, αἱ ὁποῖαι ἐφάνιντο ἐπιβραδύνουσαι τὴν πτώσιν τῶν. ὅταν ἐπλησίαζον τὰς στέγας, ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην ἐτοποθετοῦτο ἀκαταπαύτως κατὰ χιλιάδας μετὰ τὸσαύτης σιωπῆς, ὅστε καὶ τὰ φυλλοροοῦντα ἄνθη ἐσχημάτιζον μεγαλειτέρων θόρυβον. Ἐφάνετο δὲ ὅτι ἡ λήθη ἐκάλυπτε τὴν ζωὴν ὡς ἐκ τῆς ἀπολύτου ἠρεμίας, μῶλον τὸ ἄπειρον πλῆθος τῶν κινουμένων, τῶν ὁποίων ἐξηφνίζετο ὁ ἦχος τῶν βημάτων ἐν τῷ ἀπέριφ διαστήματι.

Ὁ οὐρανὸς ἐφωτιζετο κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤτιον ὁμοιομόρφως ὑπὸ γαλακτώδους τινὸς χρώματος, τὸ ὁποῖον οἱ καπνοὶ μετέβαλλον ἐνίοτε. Βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον φωτεινὰ νησίδια οὐρανῶν ἐσχημάτιζοντο καὶ ἡ πόλις διὰ μιᾶς ἐπεφάνη τεμνομένη ὑπὸ τῶν ὁδῶν καὶ πλατειῶν, τῶν ὁποίων αἱ σκιαραὶ ἐκτάσεις ἐσημείουν τὸ γιγαντώδες σύνολον τῶν τμημάτων.

Μετὰ πολλὴν ὥραν ἡ Ἑλένη ἀνηγέρθη· τὰ γόνατά τῆς εἶχον ἀποτυπωθῆ ἐπὶ τῆς χιόνος· κεκαλυμμένη ὑπὸ εὐρέως ἐπανωφορίου, περιτετυλιγμένου διὰ σισυρῶν, ἐφάνετο κατὰ πολὺ μεγαλειτέρα ἐκυτῆς μετὰ τοὺς ὑψηλοὺς αὐτῆς ὤμους.

Ἐν ὄλῃ αὐτῆς τῇ λευκότητι τὸ κόσμημα τοῦ πύλου τῆς ἀποτελουμένου ἐκ κόμβου ἐκ μαύρου βελούδου, ἔρριπτεν ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτῆς τὴν σκιάν διαδήματος. Εἶχεν ἐπανακτῆσει τὴν ἤρεμον εὐχρῶσαν τοῦ προσώπου αὐτῆς· οἱ φαειόχροοι ὀφθαλμοὶ τῆς, οἱ λευκοὶ ὀδόντες καὶ ὁ στρογγύλος πῶγων αὐτῆς προσέειδαν αὐτῇ ὕψος σταθερὸν καὶ ἐντιμον, ὅσκις δ' ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν, ἡ πλαγία αὐτῆς κατατομὴ ἐλάμβανε καὶ αὐθις τὴν καθυροτάτην ἀπεικόνισιν ἀγάλματος· τὸ αἶμα αὐτῆς ἦτο λίαν ἤρεμον ὑπὸ τὴν ὑπνώτιστουσαν ὠχρότητα τῶν παρειῶν τῆς καὶ ἐν γένει ἐφάνετο ἐπανελθοῦσα εἰς τὸ πρόωτον ὕψος τῆς τιμιότητός τῆς. Δάκρυα ἔρρευαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς.

Ἡ γαλήνη τοῦ βίου τῆς προεκλήθη ἐκ τῆς ἀρχαίας θλιψέως τῆς καὶ ἔστατο ὀρθία πρὸ τοῦ τάφου. Ἀπλουστάτη στήλη, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἦτο χαραγμένον τὸ ὄνομα τῆς Ἰωάννας, συνοδευόμενον μετὰ δύο ἡμερομηνίας, ἐδηλοῦ τὴν βραχεῖαν δωδεκαετη ὑπαρξίν τῆς μικρᾶς τεθνεώσης.

Πέριξ αὐτῆς τὸ νεκροταφεῖον ἐξέτεινε τὴν λευκοτάτην αὐτοῦ καλύπτραν, τὴν ὁποίαν διερρήγγυον αἱ γωνίαι τῶν ἀκαυρωθέντων τάφων καὶ οἱ σιδηροὶ σταυροὶ, οἵτινες ὠμοιοῶντο πρὸς ἐκτεταμένους βραχιόνας ὡς ἐκ τοῦ πένθους. Μόνον τὰ βήματα τῆς Ἑλένης καὶ τοῦ Ραμβῶδου εἶχον

σχηματίζει εἶδος τι ἀτραποῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ γωνία, οὐδαμοῦ δὲ ὑπῆρχεν ἕτερα κηλὶς εἰς τὸν ἐρημον αὐτὸν τόπον, ἐνθα οἱ νεκροὶ ἀνεπαύοντο.

Ἐπὶ τῶν διαδρόμων ἐσχηματίζοντο φαντάσματα ἐκ τῶν δένδρων πρὸς στιγμὴν τμήμα χιόνος, εἶχε καταπέσει ἀθορύβως ἐκ τινος κλάδου, ἐπιβαρυνθέντος λίαν καὶ κατόπιν οὐδὲν πλέον ἐκίνητο.

Ἐκ τοῦ ἀντιθέτου ἄκρου μαῦρον ἀντικείμενον διήλθε, κεκρυμμένον ὑπὸ τὸ ἐντάριον κάλυμμα καὶ κατόπιν αὐτοῦ καὶ δευτέρα κηδεῖα ἠκολούθει ἀριστερόθεν. Τὸ φέρετρον καὶ ἡ νεκρικὴ πομπὴ ἐπροχώρει ἐν σιωπῇ, ὡς σκιαὶ πλαγόμεναι ἐπὶ λευκοτάτης ὀθόνης.

Ἡ Ἑλένη ἀπεμακρύνετο τῶν ρεμβασμῶν τῆς, ὅταν διέκρινε πλησίον αὐτῆς ἐπαίτιδα, ἥτις ἔσυρε τὰ πέδιλά τῆς. Ἦτο ἡ θεία Φαιτῆ, τῆς ὁποίας ἡ χιών εἶχε καταστήσει πολὺ βρέα τὰ ἀνδρικὰ πέδιλά τῆς ἐσχισμένα καὶ ἐμβαλωμένα. Οὐδέποτε εἶχον ἰδεῖ αὐτὴν μεμψιμοιροῦσαν, ἐν τοσαύτῃ εἰδεχθῆ ἀθλιότητι, ἐνδεδυμένην μὲ ρυπαρότατα ράκη ἢτο πολὺ παχυτέρα, ἢ ἄλλοτε καὶ εἶχε το ὕψος κτηνώδες. μῶλον δὲ τὸν κακὸν καιρὸν, μ' ὄλους τοὺς παγετοὺς καὶ τὰς ραγδαίας βροχάς, παρηκολούθει ἐκάστοτε τὰς κηδεῖας, ὅπως κερδοσκοπῇ ἐπὶ τῆς συμφορᾶς τῶν ἐναρέτων, διότι ἐγνώριζεν ὅτι ὁ φόβος τοῦ θανάτου παρεκίνει πολλοὺς νὰ δίδωσι πρὸς αὐτὴν ἐλεημοσύνην. Ἐπεσιέπετο λοιπὸν τοὺς τάφους καὶ ἐπλησίαζε τοὺς θηνοῦντας ἐπ' αὐτῶν εἰς στιγμὴν, καθ' ἣν ἦσαν πεπνιγμένοι ἐκ τῶν δακρῶν διότι σπανίως θὰ ἠδύνατο νὰ τῆς ἀρνηθῶσιν. Πρὸ τινων στιγμῶν ἀφίχθεῖσα μετὰ τῆς τελευταίας νεκρικῆς συνοδίας ἐσκέφθη τὴν Ἑλένην, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τὴν ἀναγνωρίσῃ. Διηγεῖτο μετὰ λυγμῶν, ἔχουσα τεταμένην τὴν χεῖρα, ὅτι εἶχεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς δύο παιδιὰ, τὰ ὅποια ἀπέθνησκον τῆς πείνης. Ἡ Ἑλένη ἠκραζέτο αὐτῆς ἀφρονος ἀπέναντι τοιαύτης ἀπαντήσεως.

— Τὰ παιδιὰ δὲν ἔχουν φωτιά, ἐξηκολούθησε, τὸ μεγαλύτερον μάλιστα ὑποφέρει ἀπὸ τὸ στήθος.

Ἄλλ' αἴφνης ἡ θεία Φαιτῆ διεκόπη κόπως ἐζωγραφίζετο ἐπὶ τῶν μυρίων ρυτίδων τοῦ προσώπου τῆς οἱ λεπτοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς ἤνοιγον καὶ ἔκλειον συνεχῶς. Πῶς! αὐτὴ ἦτο ἡ ἀγαθὴ κυρία! εἶχε λοιπὸν ὁ οὐρανὸς εἰσακούσει τὰς δεήσεις τῆς καὶ χωρὶς πλέον νὰ θελήσῃ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ψευδῆ αὐτῆς ἱστορίαν, ἤρχισε νὰ μεμψιμοιρῇ μετὰ φλυαρίας ἀνεξαλήπτου. Καὶ ἄλλοι ἐτι ὀδόντες τῇ εἶχον ἀποπέσει ἡ ἀκοή τῆς εἶχεν ἀμβλυθῆ ἐπὶ μᾶλλον καὶ ἐν γένει εἶπεῖν, ὅλαι αἱ ἀθλιότητες τοῦ Παναγάθου Θεοῦ, εἶχον ἐπιπέσει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς ὁ κύριός τῆς τὴν εἶχεν ἐγκαταλείψει καὶ ἔκειτο κλινῆρας ἐπὶ τρεῖς μῆνας μάλιστα τὸ κακὸν τῆς ἀκόμη τὴν ἐκράτει καὶ τώρα εἶχε διασκορπισθῆ πανταχοῦ μία γειτόνισσα ἔλεγεν ὅτι κάποια ἀράχνη θὰ ἐπροχώρησεν εἰς τὰ ἐντόσθιά τῆς ἀπὸ τὸ στόμα ἐνῶ ἐκοιμᾶτο.

Ἄ! ἐὰν εἶχε τοῦλάχιστον ὀλίγη φωτιά, θὰ ἠδύνατο νὰ θερμάνῃ τὴν κοιλίαν τῆς. Τίποτε ἄλλο ἐκτὸς τῆς θερμότητος δὲν τῆς ἔκαμνε καλόν, ἀλλ' ἐστερεῖτο τῶν ὄλων, ἀκόμη καὶ φωσφόρων. Πιθανὸν ἡ κυρία νὰ εὑρίσκετο εἰς κανὲν ταξιδιον διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς ἐπὶ τέλους δὲ τὴν ἀνεῦρεν ὑγιῶς ἔχουσαν, χαριστάτην καὶ ὠραίαν. Ὁ Θεὸς νὰ τῆς τὰ πληρῶναι.

Ὅτε δὲ ἡ Ἑλένη ἠρεῦνα εἰς τὸ θυλάκιόν τῆς, ἡ θεία Φαιτῆ ἀνεστέναξε στηριχθεῖσα ἐπὶ τῶν κιγκλίδων τοῦ τάφου τῆς Ἰωάννας. Αἱ νεκρικαὶ ἀκολουθίαι εἶχον ἀναχωρήσει. Εἰς ταρακείμενόν τι μέρος, εἰς γειτονικὸν τινα λάκκον, ἠκούοντο σαφῶς οἱ ρυθμικοὶ κτύποι τῆς ἀξίνης, ἂν καὶ ὁ νεκροθάπτης δὲν ἐρχίνετο ποσῶς. Ἐν τοσοῦτῳ ἡ γραῖα ἀνέπνεεν, ἔχουσα τὰ βλέμματα προσηλωμένα ἐπὶ τοῦ βαλαντιῦ καὶ τότε, ὅπως διεγείρη πλειότερον τὸν οἰκτον αὐτῆς, ἴνα τῇ δώσῃ μεγαλύτεραν ἐλεημοσύνην, ὠμίλησε περὶ τῆς κυρίας Δεβέρλου, ὅτι δὲν ἠδύνατο κανεὶς

νὰ ἀρνηθῆ ὅτι ἦτο χαριτόβουτος καὶ ἐν τούτοις δὲν ἐγνώριζε διόλου νὰ διαθέτῃ τὰ χρήματά τῆς, καὶ συνεπῶς παρετήρει τὴν Ἑλένην τοιαῦτα λέγουσα. Ἄπετόλμησε μάλιστα νὰ ἀναφέρῃ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἱατροῦ. Ὡ! αὐτὸς ἦτο ἀγαθὸς σὰν τὸ χάσιμο ψωμί. Τὸ παρελθὸν θέρος ἔκαμε καὶ ἄλλο ταξιδάκι μὲ τὴν κυρίαν του. Ὁ μικρὸς του ἔγεινε ὠραιότατο παιδί Ἄλλ' οἱ δάκτυλοι τῆς Ἑλένης, ὅταν ἤνοιγε τὸ βελάντιον, ἔτρεμον ὀλίγον καὶ ἡ θεία Φαιτῆ αἰρνηδίως μετέβαλε τὸν τόνον τῆς φωνῆς, φαινομένη ἀναίσθητος, σχεδὸν ἐξηγριωμένη, ἀπλῶς μόνον εἶχε τὴν συναίσθησιν ὅτι θὰ εὑρίσκετο πρὸ τοῦ τάφου τῆς θυγατρὸς τῆς, καὶ τότε ἤρχισε νὰ στεναῖζῃ καὶ νὰ θρηνηθῇ προσπαθοῦσα νὰ τὴν συγκινήσῃ.

— Ἦτο τὸ καυμένο τόσον χαριτωμένο κοριτσάκι, μὲ τόσον λεπτὰ χερᾶκια, τὰ ὅποια μοῦ φαίνεται ἀκόμη πῶς τὰ βλέπω νὰ μοῦ δίδουν ἀργυρᾶ νομίσματα! πόσον μακρὰ ἦσαν τὰ μαλλιάκια του! μὲ πόσην συμπαθειαν ἔβλεπε τοὺς πτωχοὺς, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς βουτυγμένους εἰς δάκρυα! δὲν ἠμπορεῖ κάτω εἰς τὴν γῆν νὰ εὑρεθῆ πηρόμοιοι ἀγγελοὶ, ὅσον καὶ ἂν ἤθελε κανεὶς κοσμηθῆσαι τὸ Παισῆ κατὰ τὰς ὠραίας ἡμέρας, εἶχε τὴν συνήθειαν νὰ φέρῃ μίαν ὠραίαν ἀνθοδέσμην ἀπὸ μαργαρίτας.

Κατόπιν ἐσιώπησεν, ἀνησυχήσασα ἐκ τῆς χειρονομίας, διὰ τῆς ὁποίας ἡ Ἑλένη τῆς διέκοψε τὸν λόγον ἡ ἀγαθὴ κυρία δὲν ἔκλειε πλέον καὶ δὲν τῆς ἔδωκε παρὰ ἓν φράγκον. Ὁ κύριος Ραμβῶδος εἶχεν ἐν τούτοις πλησιάσει ἐκ τῶν ἐπάλλεων τοῦ ἀνδύρου ἡ Ἑλένη ἔσπευσε νὰ τὸν προῦπαντήσῃ. Τότε ἡ παρουσία τοῦ κυρίου αὐτοῦ ἐξήστραψεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς θείας Φαιτῆς αὐτὸν ἐκείνη δὲν τὸν ἐγνώριζε.

Θὰ ἦτο βεβιαίως, ἄλλος τις νέος, ἔσυρε τὰ πέδιλά τῆς καὶ ἐβαδίζεν ὀπισθεν τῆς Ἑλένης, ἐπευχομένη δι' αὐτὴν πάντα τὰ ἀγαθὰ τοῦ Παραδείσου, καὶ ὅταν ἔφθασε πλησίον τοῦ Ραμβῶδου, ὠμίλησε καὶ αὐτῆς περὶ τοῦ ἱατροῦ:

— Ἰδοῦ, ἔλεγεν, ἄνθρωπος, ὅστις ἐὰν ποτε ἀποθάνῃ θὰ ἠκολουθεῖτο ἀπὸ χιλιάδας ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους ἑθεράπευσε δωρεάν. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι εἶναι ὀλίγον γυναικοθήρας αὐτὸ δὲν δύναται κανεὶς νὰ τὸ ἀρνηθῆ. Πολλὰ ὠραία κυρία τοῦ Παισῆ θὰ ἔλαβον πείραν τῆς ιδιότητός του αὐτῆς, ἀλλ' αὐτὸ δὲ τὸν ἐμποδίζει νὰ λατρεύῃ τὴν σύζυγόν του, μίαν τόσον ὠραίαν σύζυγον. Πολλοὶ ἐλάτρευον ἄλλοτε τὴν κυρίαν του καὶ θὰ ἐνομίζοντο εὐτυχεῖς, ἐὰν ἤθελε τοὺς προτιμήσει ἐν τῇ ἀποκαταστάσει τῆς.

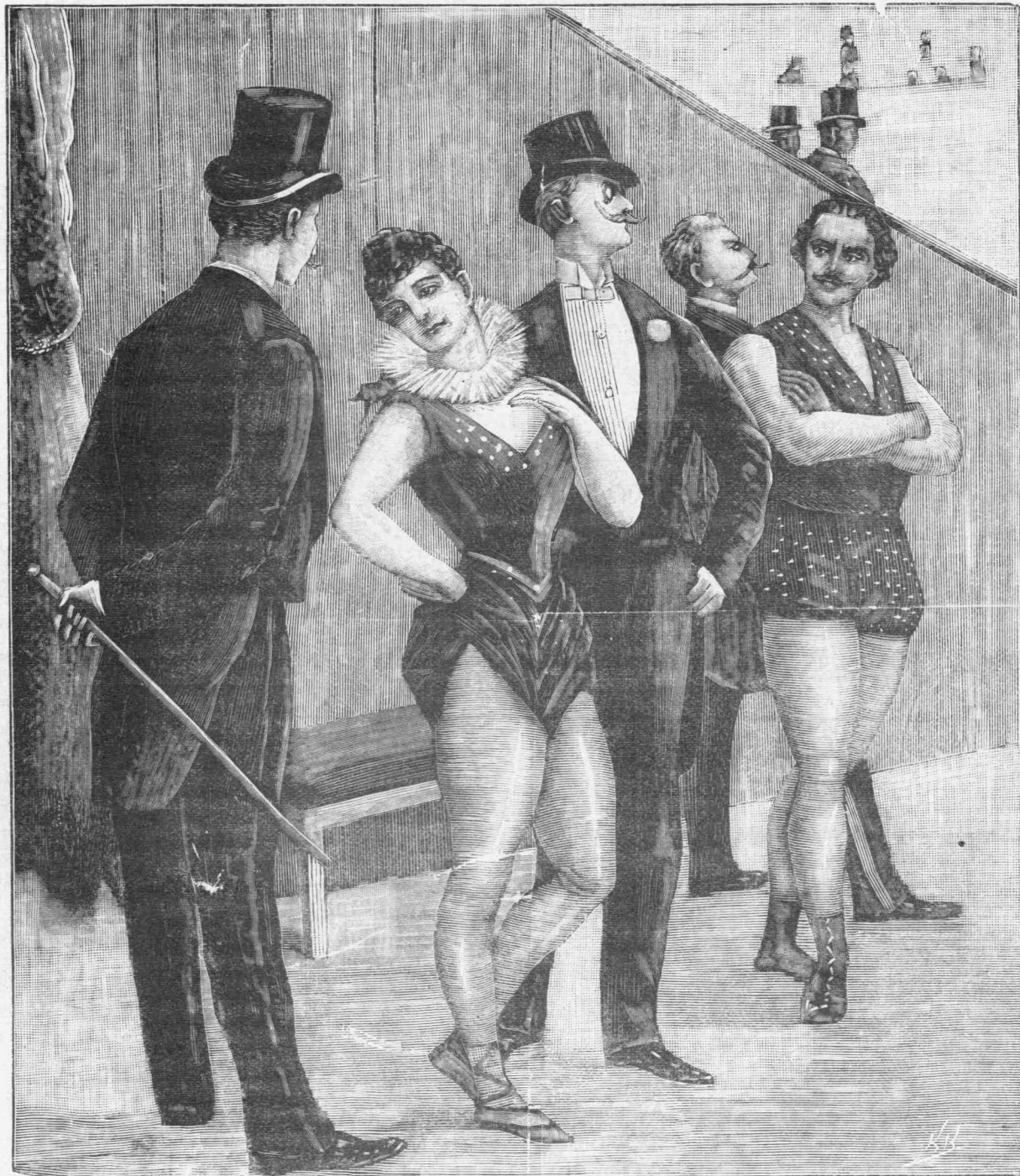
Ὁμιλοῦσα ἡ γραῖα, ὑπέβλεπεν τὸν κύριον Ραμβῶδον, ἐνῶ ἐκεῖνος ἠκραζέτο αὐτῆς μετὰ μεγάλης ἀπαθείας, αἱ ἐπικαλούμεναι ἀναμνήσεις, ἐπὶ παρουσίᾳ του, οὐδὲλλως ἐπεσκήαζον τὸ ἱλαρὸν μέτωπόν του. Ἐπίστευσε μόνον ὅτι παρετήρησεν, ὅτι ἡ ἀκράτητος ὄρμη αὐτῆς τῆς ἐπαίτιδος παρηνόχλει τὴν Ἑλένην καὶ ἠρεῦνεσε ἐντὸς τῶν θυλακίων τοῦ ἐνδύματός του καὶ τῆς ἔδωκε ἐλεημοσύνην, ποιήσας πρὸς αὐτὴν συγχρόνως νεῦμα τι ὅπως ἀπομακρυνθῆ. Ὅταν παρετήρησε καὶ δεῦτερον ἀργυροῦν φράγκον, ἡ θεία Φαιτῆ ἐξεργάχη εἰς εὐχαριστίας! θὰ ἠγόραζεν ἔλεγεν, ὀλίγα ξύλα καὶ θὰ ἐξίσταινε τὴν κοιλίαν τῆς, διότι δὲν ὑπῆρχεν, τίποτε ἄλλο κατευναστικόν διὰ τὸ κακὸν τῆς, ἐκτὸς τῆς φωτιᾶς. Μάλιστα, ἔλεγε, ἰδοῦ πραγματικὸν ἀνδρόγυνον τριγῶνων, καὶ μάλιστα ὅτε ἡ κυρία ἔτεκε κατὰ τὸν παρελθόντα χιμῶνα ἓν κοράσιον, μίαν ὠραιότατην κόρην, τόσον κόκκινην, καὶ τόσον παχέαν, ὥστε ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι ἦτο τσσαρῶν μηνῶν. Τὴν ἡμέραν τῆς βαπτίσεως, εἰς τὴν θύραν τῆς ἐκκλησίας ὁ ἱατρὸς μοῦ ἔδωκε δέκα φράγκα. Ἄ! αἱ εὐγενεῖς καρδίαι γνωρίζονται! ἡ κυρία τοῦ ἔφερε τὴν τύχην, εἴθε, Θεέ μου, νὰ μὴ λάβωσι ποτὲ καμμίαν θλίψιν καὶ ἐπεφόρτιζεν αὐτοὺς ἀπὸ παντὸς εἶδους εὐλογίας.

[Ἐπειτα τὸ τέλος].

[Κατὰ μετάφρασιν ΓΕΩΡ. Δ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ, ἱατροῦ.

ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΕΡΟΥΒΕΛ

ΝΕΚΡΑΙ ΚΑΙ ΖΩΣΑΙ

Σὰς καλεῖ ὁ τύραννός σας, ὠραία Ρένζα. (Σελ. 813).

• Ἄβυσος μὰς ἀπεχώρισεν ἀλλήλων, φέρω τὸ ὄνομά του... Ἄπολαύει τῆς περιουσίας μου... Ὁ θάλαμός μου εἶνε μοναστήριον... Σὰς εἶπον ὅτι θ' ἀνήκω εἰς σας ἢ εἰς κανένα... Μὲ ἀπηλλάξατε τῆς ὑποσχέσεώς μου... Τὴν ἐτήρησα ἐν τούτοις... »

— Εἶνε δυνατόν ;

Τὸν ἠτένισε κατὰ πρόσωπον.

Ἦσαν ὑπὸ τὸ φῶς φανοῦ ἀεριοφωτός.

Οἱ μεγάλοι τῆς μαῦροι ὀφθαλμοί, οἱ σπινθηρίζοντες ἐπὶ ὄψεως ὠχρῆς, τὴν ἐπεδείκνυον εἰλικρίνειαν, ὥστε ἐκεῖνος ἐψύθυσε :

— Πλέω ἐντὸς ὄνειρου.

Ἐκείνη ἐξηκολούθησεν ἡρέμῃ :

— Γνωρίζω καλῶς... Ἄδυνατεῖτε νὰ μὲ πιστεύετε καὶ ἀμφιβέλλετε περὶ ἐμοῦ ! Εἶνε δικαίωμα σας... Τόσον ἡ ἱστορία μας εἶνε ἀλλόκοτος, αἱ καρδίαι μας αἱ πλασθεῖσαι ἵνα συνεννοῶνται τόσον ἀποτόμως ἀπεχωρίσθησαν ἀλλήλων, ὥστε ἡ δυσπιστία καὶ ἡ ἀποστροφή ὤρκειον νὰ ἐπλήρουν τὴν ψυχὴν σας καὶ νὰ τὴν ἐδηλητηρίαζον. Γεώργιε, δὲν τρέφω τι ἐναντίον σας δι' αὐτό. Μόνον σιέφθητε πρὸς στιγμήν ! Τί μὲ ὑποχρεοῖ νὰ ψεύδωμαι ; Σὰς τὸ εἶπον πρὸ μικροῦ. Ἐτήρησα τὸν λόγον μου ! Δὲν εἶνε τόσου λόγου ἀξία αὐτὴ μου ἡ πίστις. Δὲν ἀγαπῶ τὸν κύριον Βωνοαζ' Ἠδύνατο νὰ μὲ κατέκτα ἴσως... Οὐδὲ κἂν τὸ ἐπειράθη. Εἴμεθα δύο ξένοι ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον' ἀλλὰ κέρω τὸ ὄνομά του... Ἄρχει ἐν σπράγμα ἐπὶ ζωῆς μου...

Δὲν θὰ περιπέσω εἰς ἄλλο, τὸ ὄμνῶ ἐπίσης! Ὁὐ σεβασθῶ αὐτὸ τὸ ὄνομα, τὸ ὁποῖον καταρῶμαι... Ἐὰν ἀτιμασθῆ, δὲν θὰ πάθῃ τοῦτο ἐξ αἰτίας μου, ἔστω καὶ ἐὰν ὀφείλω νὰ μένω καταδεδικασμένη ὑπὸ τὰς σκληροτέρας τῶν βασάνων, ἀνθισταμένη πρὸς τὸ μόνον πρόσωπον εἰς ὃ ἤθελον ν' ἀνήκον!

— Λευκὴ!

— Ἴδου ἡ ἀλήθεια, ὅλη ἡ ἀλήθεια, φίλε μου! Οὐδὲν ἔχω ἵνα σὰς ἀποκρύψω... Μὲ ἠρωτήσατε ἐὰν εἶμαι εὐτυχὴς καὶ σὰς ἀπήντησα: «Ὅχι». Ἡ καρδιά μου ἐκλείσθη. Ἀναμνήσεις μόνον τρέφω... Μοὶ εἶνε προσφιλεῖς καὶ σκληραῖ... Ζῶ βίον μεμονωμένον... Διάγω ἐν τῷ κόσμῳ, χωρὶς οὐδὲν νὰ βλέπω, χωρὶς οὐδὲν ἐξ αὐτοῦ νὰ ποθῶ ἢ ν' ἀκούω τοὺς θορύβους του! Ὑπάρχει τις ὃν βλέπω, μετ' εὐχαριστήσεως... εἰς μόνος, ὁ ἱατρὸς Καμπευρόλ.

«Γνωρίζετε διατί; Διότι μετ' αὐτοῦ δύναμαι ν' ἀνοίγω τὴν ψυχὴν μου, διότι γνωρίζει τὰ μυστικά της, διότι μὲ συμπονεῖ καὶ συνομιλῶ μετ' αὐτοῦ περὶ τῶν θυγατέρων μου πολλάκις, περὶ ὑμῶν ἐνίοτε! Κεῖ τώρα, φίλε μου, γνωρίζετε τὸ πᾶν! Ἀνὰ πᾶν ἔτος τὸ ἔαρ ἀπέρχομαι εἰς Ζονσέρην, ἐνθα μένω ἐπὶ μῆνας ὅλους ἐν μέσῳ τῶν πικρῶν μου ἀναμνήσεων καὶ τοῦ τάφου τῶν τέκνων μου. Ἄ! ἐὰν ὁ Θεὸς μοὶ τὰ σφινε, θ' ἀνθιστάμην. Ὁὐ ἤμην ἔτι ἐλευθέρω! Ὁὐ ἤρουν ἵνα ἐπλήρουν τὴν ψυχὴν μου χαρὰς, καὶ θὰ ἔζων δι' αὐτά! ἀντὶ νὰ παρεδιδόμην εἰς τὴν μόνωσιν καὶ τὴν ἀηδίαν ὑπάρξενος ἀτερποῦς!

«Ἄλλ' ἀρκετὰ ὠμίλησα περὶ ἐμοῦ. Τώρα, ὀμιλήσωμεν διὰ σὰς. Ἐγὼ τώρα θὰ σὰς ἐρωτήσω: Γεώργιε, ζήτε εὐτυχίης;»

— Καὶ ἂν σὰς τὸ ἔλεγον δὲν θὰ τὸ ἐπιστεύετε!

Ἐβιάδισαν ἐπ' ὀλίγον ὁ εἰς παρὰ τὸν ἄλλον ἐν σιγῇ.

Ἡσθάνετο τὸν βραχιόνα τοῦ ἀρχαίου της ἑραστοῦ τρέμοντα ὑπὸ τὸν ἰδικόν της. Ἐὰν ὕψου τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς μορφῆς του, θὰ παρετήρει ὅτι κατέβαλλε προσπαθείας ὑπερανθρώπους, ἵνα συγκρατῆ τὴν ὄρμην τῶν συγκινήσεών του.

Ἐπὶ τέλους ἠδυνήθη νὰ καταστῆ κύριος αὐτῶν καὶ διὰ φωνῆς σχεδὸν γαληνίου ἐξηκολούθησεν:

— Ἀφότου σὰς ἀφῆκα, ἡ ζωὴ μου ὑπῆρξε μακρὰ καταδικη. Ὑπέπερον ὅλος. Ἀδύνατον νὰ ἐννοήσετε τὰς ἰδέας μίσους καὶ ἐκδικήσεως, αἵτινες ἐβλάστησαν ἐν τῇ καρδίᾳ μου ὡς φυτὰ δηλητηριώδη. Μετὰ τὴν ἐπιστολήν, ἣτις μοὶ ἐξέφραζε τὴν μεταξύ ἡμῶν ρῆξιν καὶ τὰς θελήσεις σας, ἀνεχώρησα. Τὸ γνωρίζετε! Ἀνελάμβανον ἐκ σοβαρᾶς νόσου.

— Σὰς! εἶπεν ἐκείνη.

Τὴν ἠτένισε προσεκτικῶς. Οἱ διαταγμοὶ ἐπέζων ἐν τῷ πνεύματί του.

Ὑπέμεινε τὸ βλέμμα του ἀτάραχος.

— Τὸ ἠγνοεῖτε λοιπὸν; τὴν ἠρώτησε.

— Πῶς νὰ τὸ ἐγνώριζον, ἀφοῦ δὲν μοὶ τὸ εἶχετε εἶπει;

Ἐκεῖνος ἐξηκολούθησεν:

— Ἀπῆλθον εἰς Ἀμερικὴν. Ἐπειράθην νὰ διακεδάσω καὶ ν' ἀποδιώξω τὴν ἀνάμνησίν σας, τὴν εἰκόνα σας, πᾶν ὅ,τι μοὶ τὴν ἀνεπόλει, τὰς ἡμέρας τὰς ὁποίας κατηρώμην. Αἱ ὑποθέσεις μου εὐδοῦντο. Ἡ τύχη μ' ἐβοήθησε, διότι ἡ σκέψις σας μὲ καθίστα ἀνίκανον πάσης σοβαρᾶς ἐνασχολήσεως.

Ὅπως δὴποτε, κατέστη πλούσιος. Ἀπέκτησα κολοσσιαίαν περιουσίαν μὲ τὴν ταχύτητα μετ' ἧς δύναται νὰ κτηθῆ εἰς μόνα, τὰς παρθένους ἐκείνας γαίας. Ἐν μέσῳ αὐτῶν τῶν ἐπιτυχῶν μία μόνη ἰδέα μὲ κατακυριεύει: τὸ νὰ εἰσέλθω ἐν ἀτιμοπλοίᾳ καὶ σπεύσω εἰς Παρισίους. Ἡ ἀβεβαιότης ἐν ἣ διατέλουον περὶ τῆς τύχης σας μ' ἐτυράννει. Ἐτηκόμην ὑπὸ ζηλοτυπίας σκεπτόμενος ὅτι ἄλλος τις σὰς κατεῖχε καὶ ἤθελον νὰ ἐμάνθανον ὅτι δυστυχεῖτε ὅσον καὶ ἐγώ. Ἀφοῦ μετὰ πάλιν μακρῶν ἐτῶν, ἀτελευ-

τήτων, πρὸς αὐτὸν τὸν πόθον, αὐτὴν τὴν ματαίαν ἀφροσύνην, ὑπέκυψ τέλος, ἀφοῦ ἐλθὼν εἰς Παρισίους ἔμαθον τὰ κατὰ τὴν ὑπαρξίν σας, ἠσθάνθη μυστῆρὰν ἀνακούφισιν. Πρὸ τῶν ὁμμάτων μου τὸ μαρτύριόν σας ἦτο μία δικαία τιμωρία. Ἄλλ' ὅτε σὰς εἶδον, Λευκὴ, ὅλη μου ἡ ὄργη κατέπεσεν. Ὁ ἔρωσ μόνος μοὶ ἀπέμεινε ἐν τῇ καρδίᾳ, ἡ μάλλον ὁ ἀρχαίός μου ἔρωσ, ὁ ἔρωσ ὃν σύρω μετ' ἐμοῦ ὡς φορτίον, ἀνεζωογονήθη ὅλος. Λέγετε ὅτι ἡ ζωὴ σας εἶνε καταστραμμένη. Ἀπὸ σὰς ἐξαρτᾶται τὸ νὰ καταστῆ ὅ,τι ἄλλοτε ἠδύνατο νὰ ἦτο!»

— Τί ἐννοεῖτε;

— Ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ζῶμεν ἀμφοτέροι καταδικασμένοι εἰς τὴν μόνωσιν, εἰς τὴν καταδικην θανασίμου ἀποχωρισμοῦ: ὅτι ὡς ἄλλοτε εἶμαι γονυπετῆς ἐνώπιόν σου: ὅτι ὁ κόσμος ὅλος εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν μας καὶ ἀρκετὰ εὐρύς ἵνα κρύψῃ τὴν εὐτυχίαν μας: ὅτι τέλος ἐὰν τις σὰς προσβῆλῃ, θὰ ἤμαι παρὼν πρὸς ὑπεράσπισίν σας: ὅτι ἀρκετὰ ἐπαλαίσαμεν καὶ καιρὸς εἶνε ν' ἀποσιείσωμεν ματαίως προλήψεις, νὰ καταπατήσωμεν τὴν γνώμην τῶν ἄλλων καὶ νὰ σκεφθῶμεν δι' ἡμᾶς. Μὲ ἀγαπάτε.

— Γεώργιε!

— Τὸ ἔχετε εἶπει.

— Εἶνε ἀληθές!

Ἦσαν ἐν τῇ σκιᾷ μόνον ὑπὸ σύμπλεγμα δένδρων.

Τὴν ἤρπασε μετὰ τῶν βραχιόνων του καὶ τὴν ἔθλιψεν ἐπὶ τοῦ στήθους του τόσον σφοδρῶς, ὥστε δὲν ἔσχε τὴν δύναμιν ν' ἀπαλλαγῆ.

— Ἐγὼ σὲ ἀγαπῶ παραφόρως, εἶπεν. Οὐδέποτε ἠννόησα εἰς τοιοῦτο σημεῖον πόσον μοὶ εἶσαι ἀπαραίτητος! Μοὶ, εἴσθε ὅτι τὸ φῶς καὶ ὁ ἀῆρ διὰ τὴν ζωὴν!

— Σὰς ἱκετεύω!

— Μάταιαι παρακλήσεις! Ἡ ἔλεγχος πρὸ ὀλίγου ἀληθῆ καὶ ὁ ἀνθρώπος αὐτός εἶνε διὰ σὲ μηδέν... Καὶ τότε θὰ σὲ ὀδηγήσω τόσον μακρὰν ὥστε θὰ τῷ ἦναι ἀδύνατον νὰ σ' ἐπανίδῃ. Ἡ ἐψεύδισο καὶ ἀρνεῖσαι νὰ μ' ἀκολουθήσης!

— Σὰς ὀρκίζομαι!...

— Ὅχι λόγους! Ἔργα!

— Λοιπὸν! εἶπεν, ἀναποφάσιτος, ἐν μέρει καταπεισθεῖσα, ἄρες με νὰ σκεφθῶ...

— Πρὸς τί;

— Ὅλίγας μόνον ὥρας! Ναί, σὲ ἀγαπῶ! ναί, ὁ μόνος τὸν ὁποῖον ἠγάπησα, εἶσαι σύ, Γεώργιε! ἀλλὰ νὰ φύγω οὕτω!

— Τί λοιπὸν φοβεῖσαι;

— Τὴν τιμὴν!

— Αἰωνίως αὐτὴ ἡ λέξις!

— Νὰ ρίψω τὸ ὄνομά μου ὡς τροφήν εἰς τὰς κακολογίας τοῦ κόσμου!

— Τοῦ κόσμου!

— Δὲν φοβοῦμαι αὐτόν, ἀλλὰ τὴν συνείδησίν μου!

— Καὶ λέγεις ὅτι μὲ ἀγαπᾶς, ἀνέκραξεν ἐκεῖνος ἀπὸ τῆς αὐτῆς.

Αἱ χεῖρές της κατέπεσαν.

— Πῶς νὰ σοὶ τὸ ἀποδείξω;

— Σοὶ τὸ εἶπον... Ἀκολουθοῦσά με, ἐγκαταλείπουσα τὸ πᾶν χάριν ἐμοῦ! Ὁ ἀνθρώπος αὐτός ἠθέλησε τὴν περιουσίαν σου... Τὴν ἔχει. Τί τὴν θέλομεν! Ν' ἀναχωρήσωμεν! Τί τὸ εὐκολώτερον. Αὐτοῦ τοῦ κόσμου, ὅστις σὲ τρομάζει, οὐδὲ τὸν ψίθυρον πλέον θ' ἀκούης. Αὐριον σπεύδομεν εἰς Χάρθην. Τὸ πλοῖον μᾶς ἀποκομίζει πέραν τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Κάτω ἐκεῖ, εἰς τὰς ἀπεράντους ἐκτάσεις, θὰ ζῶμεν ὁμοῦ ὡς βασιλεῖς, ἐλεύθεροι ἀμφοτέροι! Ἀρχίζομεν μέαν ζωὴν στηριζόμενοι ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου. Ὁ ἔρωσ μὲν θ' ἀποτελῆ τὴν χαρὰν μας καὶ τὸ σύμπαν! Πίστευσόν με λοιπὸν! Καταπαίσθητί. Εἶπέ μοι ὅτι δὲν διατάζεις πλέον, ὅτι συναινεῖς!

— Καλὰ, ναί, ἴσως, ἀλλ' αὐριον!

— Αὔριον !
 — Τί 'σέ βλάπτει ; . . . Χορηγησόν μοι ὀλίγας ὥρας . . .
 Ἐντὸς μικροῦ παρέρχονται !
 — Ἔστω, εἶπε, κατὰκοπος, ἡρεθισμένος ἐξ αὐτῆς τῆς
 πάλης.

Ἐἶχεν ἀπαλλαγῆ ἐκεῖνου ἡρέμα. Ἀνέλαβε τὸν βραχίονά
 του καὶ ἐξηκολούθησαν τὸν ὑπὸ τὰ δένδρα περιπατόν των,
 παρὰ τὸ ἄκρον τῆς διόδου Γαβριήλ.

Ἦτο περίπου ἑνδεκάτη.
 Τὴν στιγμήν αὐτὴν δίφρος διέβη ταχύς πρὸ αὐτῶν, συ-
 ρόμενος ὑπὸ λαμπροῦ ἵππου.

Διέβη ὡς ἀστραπή.
 Ἐν τούτοις, δύο κεφαλαὶ ἐπεφάνησαν ἐξηπλωμένοι ἐπὶ
 τῶν προσκεφαλαίων τῆς ἀμάξης· ἡ μία ἦτο ἡ τοῦ κόμη-
 τος Βωνοᾶζ, ἡ ἑτέρα, νεαρᾶς καὶ περικαλλοῦς κόρης ἐπι-
 δεκνυούσης ἐν μειδιάματι τοὺς λαμπροὺς τῆς ὀδόντας,

— Ἐκεῖνος ! ἐψιθύρισε ἡ κόμησσα.
 — Ὁ κ. Βωνοᾶζ ;
 Ἐκλινε τὴν κεφαλὴν κατανεύουσα.
 — Καὶ διστάζεις ἔτι ;
 — Αὔριον ! ἐπανέλαβε.
 — Τότε θὰ περιμένω τὴν ἀπάντησίν σου ;
 — Ναί.
 — Μοὶ τὴν ὑπόσχεσαι ;
 — Ναί.
 — Κατὰ τίνα ὥραν ;
 Ἐσκέφθη ἐπὶ τινὰς στιγμάς.
 — Εἰς τὰς ἑννέα, εἶπεν.
 — Ἐχει καλῶς.

Ἦτο δυσηρεστημένος, ἐξωργισμένος ἐναντίον αὐτῆς καὶ
 ἑαυτοῦ !

Προσέκρουεν ἐπὶ θελήσειος. ἦν ἡδυνάτει νὰ συντριψῇ.
 Ἡ διαύγεια τῶν μεγάλων σεμνῶν καὶ εἰλικρινῶν τῆς
 δουκίσσης ὀφθαλμῶν, τὸν ἐπληροφόρει ὅτι δὲν ἐψεύδετο,
 καὶ ἐν τούτοις φόβος τῷ ἔδωκε τὴν καρδίαν καὶ δὲν ἠθάρ-
 νετο ἑαυτὸν καταπεισθέντα !

Τὴν ᾤδηγησεν ἐκ νέου ἐν σιγῇ μέχρι τῆς καμπῆς τῶν
 Ἠλυσίων Πεδίων καὶ ἐπὶ τῇ παρακλήσει τῆς τὴν ἀφήκεν,
 ἀφοῦ τῇ ἔθλιψε τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν χειλέων του καὶ τοὺς
 ἐκάλυψε διὰ φιλημάτων ἐν παραφορᾷ πόθου καὶ πάθους
 μετ' ὀργῆς μεμιγμένον.

Ἡ αἰρνηθὶα λύπη τῆς δουκίσσης τῷ ἠγγελλεν ὅτι δὲν
 θὰ ὑπέικεν εἰς τὴν πρόσκλησίν του, ὅτι τὸ κώλυμα θὰ
 ἐξηκολούθει ὑφιστάμενον μεταξύ των, ἀκατανίκητον.

Καὶ ἐν τούτοις ἡδύνατο ν' ἀκούη τὴν καρδίαν τῆς Λευ-
 κῆς πάλλουσαν ἐν τῷ στήθει τῆς.

Ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ὄχημά του, κεκυφώς, καὶ ἀπῆλθεν ἐν
 τάχει διὰ Κουρμπεβοᾶ.

Ὅτε προὐχώρησεν ὀλίγον, τὴν παρετήρησεν ὅτι οὐδὲ
 τὴν ἐλαχίστην κίνησιν εἶχε κάμει καὶ ἔμενεν ἀκίνητος εἰς
 τὸ ἄκρον τῆς λεωφόρου.

Ἐγκατέλιπε μόνον τὴν θέσιν τῆς ἀφοῦ τὸ ὄχημα ἐγένε-
 νετο ἄφαντον ἐν τῇ νυκτί, πρὸς τὰ ὕψη τῆς Θριαμβευτι-
 κῆς Ἀψίδος, καὶ ἀπεφάσισε ν' ἀναλάβῃ τὴν εἰς τὸ μέγα-
 ρόν τῆς ἀγούσαν.

Δύο μόνον βήματα ἀπέτρεχεν αὐτοῦ, ἀλλ' ἰδέα τις τῇ ἐπῆλ-
 θεν.

Ὡς αἱ σπᾶλλουσαι γυναῖκες, ἐφοβήθητοὺς ὑπηρέτας τῆς.
 Τί θὰ ἐσκέπτοντο βλέποντες αὐτὴν ἐπιστρέφουσαν πεζῇ
 ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ ; Περιέμενε τὴν διάβασιν ἀμαξίας, τὴν
 ἐπλήρωσε καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἡνίοχον :

— Μέγιστον λὰ Ρὸς Βιλλάρ, ὁδὸς Φραγκίσκου Α' .
 Ἐπανεβλοῦσα εἰς τὰ ἴδια, ἡ κόμησσα κατεκλίθη, ἀνί-
 κανος νὰ συγκεντρώσῃ ἰδέας τινὰς, ἀγνοοῦσα ὁποῖαν ἀπό-
 φασιν νὰ λάβῃ, μετὰ φρίκης ἀντιμετωπίζουσα τὴν κατα-
 στροφὴν τῆς γαλήνης ἐν ἣ ἔειχεν ἐξοικειωθῆ καὶ ἦτις ὡ-
 μοίαζε πρὸς τὴν τοῦ τάφου.

Ἄλλὰ τὴν ἐπαύριον, μετὰ νύκτα ἀλγεινῶν σκέψεων,
 νύκτα ἀγρυπνίας ἐκ τῶν ρυτιδουσῶν τὴν ὄψιν καὶ λευκαί-
 νουσῶν τὴν κόμην, ἠγέρθη, ἀπόφασιν λαβοῦσα εἰς τὴν θυ-
 σίαν.

Εἰς τὰς ἑννέα, τῷ ὄντι, ὡς τὸ ὑπεσχέθη, ἀμαξηλάτης
 δαψιλῶς ἀμειφθεὶς ἐκόμιζε πρὸς τὸν Γεώργιον Δαβίδσωνα,
 ἐν τῷ πύργῳ τῶν Φιλλυρῶν, τὴν ἐπιστολὴν, ἣν ἀνυπομό-
 νως ἀνέμενε.

— Ποῖος σὰς τὴν ἔδωκεν ; ἠρώτησεν ὁ Ἀμερικανός.
 — Μία νέα κυρία, πολίτα μου.
 — Ποῦ ;
 — Εἰς τὸν σταθμὸν τῆς Ὀρλεάνης.
 Ὁ Γεώργιος ἠνορθώθη ὡσεὶ τιναχθεὶς ὑπὸ ἐλατηρίου.
 — Ἀπήρχετο λοιπὸν εἰς ταξίδιον ; ἀνέκραξε.
 — Αὐτὸ δὲν τὸ γνωρίζω.

Ὁ Δαβίδσων ἀπεσφράγισεν τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀνέγνωσε :

« Φίλιπτε Γεώργιε,

• Σὰς ἀγαπῶ καὶ τὸ ὁμολογῶ ἀφόβως, τόσῳ μᾶλλον,
 καθόσον ὁ ἔρωσ αὐτὸς θὰ μὲνῃ εὐλαβῶς κεκλεισμένος εἰς
 τὰ βῆθη τῆς ψυχῆς μου, ὡς τὸ πολυτιμώτερον δι' ἐμὲ τὴν
 ἀντικειμένην.

• Ἄλλὰ μεγάλων καθηκόντων ἡ πλήρωσις μοὶ ἐπιβάλλ-
 λεται καὶ οὐδὲν, οὐδ' αὐτὸς ὁ ἔρωσ, θὰ μὲ ἀπέσπα τού-
 των.

• Ἀσθενεστάτη ἐφ' ὅσον μὲνῶ πλησίον σὰς, ἀπέρχομαι.

• Μὴ πειραθῆτε νὰ μὲ καταπέσητε. Θὰ ἦτο μάταιον.

• Ἀθλία εἰμαρμένη μὰς πιέζει !

• Δημονεῖτέ με λοιπὸν, ἀφοῦ ἀπερισκέπτως ἐδέσμευσα
 τὴν ἐλευθερίαν μου. Ζητήσατε ἐν τῷ κόσμῳ ὃν διοργανώ-
 σατε σύζυγον ἀνταξίαν σὰς. Εὐκόλως θὰ τὴν εὑρητε.

• Πόσαι νέαι θὰ ἦναι ὑπερήφανοι συμμεριζόμεναι τῆς
 τύχης σὰς ! Ἐγώ, θ' ἀρκοῦμαι νὰ τὰς ζηλεύω καὶ νὰ εὐ-
 χωμαι ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας σὰς.

• Ὑγιαίνειτε, Γεώργιε, μὴ ταράσσετε τὴν ἀπελπιν ἡσυ-
 χίαν, ἐν ἣ δίδω πέρασ εἰς ζωὴν ἀπωλεσθεῖσαν.

• Μὴ μὲ καταρᾶσθε.

• Σὰς εὐχομαι εὐτυχίαν ἧς δικαιοῦσθε καὶ ἦν ἀδυνατῶ
 νὰ ἐλπίζω δι' ἐμέ.

• Ἡ ἀτυχῆς σὰς φίλη

• ΔΕΥΚΗ •.

Μόλις ἐπεράτωσε τὴν ἐπιστολὴν καὶ σφοδρὰ ὀργὴ τὸν
 κατέλαβε.

— Ψεῦδος καὶ διπροσωπία !

Καὶ καλῶν :

— Πεπέ ! τὸ ὄχημά μου, διέταξεν.

Ὁ μαῦρος ἐξηφανίσθη χωρὶς οὐδὲν νὰ εἴπῃ.

Μετὰ δύο λεπτά, ὁ δίφρος ἐστάθμευεν ἐν τῇ αὐλῇ.

— Ὁδὸς Φραγκίσκου Α', εἶπεν ὁ Δαβίδσων. Ταχέως.

Ὁ δίφρος, συρόμενος ὑπὸ ἐξαιρέτου νορμανδικοῦ ἵππου,
 ἔφθασεν ἐν ὀλίγαις στιγμαῖς εἰς τὴν γέφυραν Κουρμπεβοᾶ,
 διέβη τὸ ἄλος τοῦ Νεῦλύ, πράσινον ὡς ὄσας ἐν ἐρήμῳ,
 διέβη τὴν Θριαμβευτικὴν Ἀψίδα καὶ κατῆλθεν ἐν τάχει
 μέχρι τῆς ὁδοῦ Φραγκίσκου Α'.

Ὁ Δαβίδσων δὲν ἔλαβεν ἀνάγκην νὰ σημάνη.

Οἱ ὑπηρέται τοῦ μεγάρου συνδιελέγοντο ἐπὶ τοῦ πεζο-
 δρομίου ὡς οἱ θεράποντες, ὧν οἱ κύριοι ἀπῆλθον τῆς οἰ-
 κίας.

— Ἡ κυρία κόμησσα ἀνεχώρησε.

— Ποῦ δύναμαι νὰ τῇ γράψω ;

— Δὲν δύναμαι περὶ αὐτοῦ ν' ἀπαντήσω εἰς τὸν κύριον.

Ἡ κυρία κόμησσα δὲν ἀφῆκε διαταγὰς.

— Καὶ ὁ κύριος Βωνοᾶζ ;

— Ὁ κύριος κόμης ἀπουσιάζει.

— Διὰ πολὺν χρόνον ;

— Διὰ μίαν ἢ δύο ἡμέρας.

— Ἐχει καλῶς.

— Ἐάν ὁ κύριος ἡγάπα ν' ἀφήσῃ ἐπισκεπτήριον;

— Περιττόν. Θὰ ἐπανεέλθω. Σχμ., προσέθηκεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ἡνίοχόν του, εἰς τὸν σταθμὸν Ὀρλεάνης.

Ὁ δίφρος ἐπανελάβε τὴν πορείαν του.

Διατί ὁ Δαβίδσων μετέβαινε εἰς τὸν σταθμὸν Ὀρλεάνης;

Δι' οὐδέν! Ἐκ τῆς ἀνάγκης ἐραστοῦ εἰς τὸ ν' ἀκολουθῆ τὸ διαφεύγον αὐτῷ ἀντικείμενον.

Εἰς τὸν σταθμὸν, αἱ μόναι πληροφορίαι, αἱ ἡδυνηθῆ ν' ἀρυσθῆ, ἦσαν αἱ ἐξῆς:

Ἡ κατ' εὐθείαν ἀμαξοστοιχία τῶν Βορδιγαλλῶν εἶχεν ἀναχωρήσει εἰς τὰς ὀκτώ καὶ τεσσαράκοντα πέντε. Ἦτο ἡ μόνη, ἣν ἡ κόμησσα ἡδύνατο νὰ λάβῃ. Θὰ τὴν ἔφερον εἰς Ζονσέρην, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα.

Ἐκεῖ λοιπὸν αὕτη ἐπορευέτο.

Ὁ Δαβίδσων ἔμεινε πρὸς στιγμὴν ἀβέβαιος περὶ τοῦ πρακτέου.

Ἦθελε νὰ τὴν ἐπκνίβλεπε, νὰ ἐπειράτο τελευταίαν ἀπόπειραν. ἔστω καὶ βίαν νὰ ἤσκει!

Ἄλλὰ μετὰ παρέλευσιν στιγμῆς, τὸν ἐξῆψεν ἡ φιλοτιμία.

— Ἔστω, εἶπε δάκνων τὰ χεῖλη του ἐξ ὀργῆς, ἀφοῦ τὸ θέλει, θ' ἀκολουθῆσω τὰς διαταγὰς τῆς! θὰ λησμονήσω!

IB'

Ἔστια καλλιτεχνῶν.

Ἵπάρχουσι διαφόρων τάξεων καλλιτέχναι.

Ὁ ἀθλητὴς μὲ τὴν μαλλίνην στολήν, ὅστις παίζει μὲ βᾶρος εἰκοσιπέντε χιλιομέτρων ἐντὸς τῆς πλατείας· τὸ κλαρινέτον, τὸ συνοδεῦον ἄλλα ἀτέχνως παιζόμενα ὄργανα ἐπὶ τῶν σανίδων παραπήγματος· ὁ σύγχρονος Παγανίνης, ὁ δίδων συναυλίας ἐν τῇ αἰθούσῃ Ἐράρδου, ἐν συναυλίᾳ πρὸς ἄλλα ὄργανα, εἶνε καλλιτέχνη· ὁμοίως ὁ ἀκροβάτης καὶ ὁ γελωτοποιὸς τοῦ ἵπποδρομίου, ὁ κωμωδὸς καὶ ὁ ὑψίφωνος τοῦ Μελοδράματος.

Ἀνάγκη πρὸς στιγμὴν νὰ μεταβιβασθῶμεν εἰς τὴν σφαῖραν τῆς τέχνης.

Καθ' ἣν ὥραν ὁ Γεώργιος Δαβίδσων καὶ ἡ κόμησσα Βωνοᾶζ ἀπεχωρίζοντο ἀλλήλων εἰς τὰ Ἡλύσια Πεδία. ἡ ἔσπερις ἔληγεν ἡσύχως εἰς τὸ Νέον Ἴπποδρόμιον, ἐν ὁδῷ Ἀγίου Ὁνωρίου, ὀλίγα βήματα μακρὰν τοῦ Βουλευτῆρου.

Ὅλοι οἱ Παρίσιοι ἐπισκέφθησαν τὸ ἵππευτικὸν τοῦτο ἴδρυμα, ἔνθα ἰδιορρυθμὸς τις καὶ ἐφευρετικὸς ἐπιχειματίας, παρέχει θεάματα ἵππευτικὰ καὶ γυμναστικά, γνωστὰ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Ρωμαίων, μετὰ χάριτος ἀπαράμιλλου ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκτελούμενα.

Ἄλλὰ τὸ κοινόν, τὴν λαμπρὰν ὄψιν τῆς αἰθούσης καὶ τοὺς σταύλους, γνωρίζει μόνον ἐκ τῶν ἵπποδρομιῶν.

Τὰ ἵπποδρόμια ἔχουσι παρασκήνια ὁμοίως μὲ τὰ θέατρα καὶ πολλαὶ σκηναὶ δραματικαὶ ἢ κωμικαὶ συμβαίνουσι συνηθέστατα ἐν αὐτοῖς.

Ἐκτισμένον ἐν τῷ κέντρῳ τῶν Παρισίων, μετὰ σπανίας κομψότητος, τὸ ἵπποδρόμιον τῆς ὁδοῦ Ἀγίου Ὁνωρίου χρησιμεύει ὡς ἐντευκτήριον πλήθους εὐγενῶν τῆς ὑψηλῆς τάξεως.

Παραπλεύρως τῶν σταύλων, τὸ Νέον Ἴπποδρόμιον κατέχει μακρὰν αἰθουσαν, χρησιμεύουσαν ὡς ἐστία τῶν καλλιτεχνῶν, τῶν καλλιτεχνίδων ἰδίως, αἵτινες ἐκεῖ περιμένουσι τὴν στιγμὴν τῆς ἐπὶ σκηνῆς ἐμφανισεῶς των.

Ἐπεστρωμένους ἔχουσα δι' ὑφάσματος κιτρίνου μὲ κυανὰς ραβδώσεις τοὺς τοίχους καὶ τὴν ὀροφήν, ἐφωδιασμένη δι' εὐρέων καὶ χαμηλῶν ἀνακλιντῶν, κειμένων ἐπὶ

τάπητος ἐρυθροῦ, δι' ἠλεκτρικοῦ φωτὸς πεφωτισμένη, εἶνε κατάλληλος δι' ἰδιαιτέρας συνδιαλέξεις καὶ εἰς τὸ ν' ἀναδεικνύῃ τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν.

Ἡ αἰθουσα ἀποπνέει μίγμα πούδρας καὶ διαφόρων λεπτῶν ἀρωμάτων, πρὸς ᾧ συνδιάζεται ἡ ὄσμη τῶν σταύλων καὶ τοῦ καπνοῦ τῶν σιγάρων τῶν κυρίων.

Ἡ παράστασις, ὡς εἴπομεν, προσήγγιζεν εἰς τὸ τέλος.

Τρεῖς ἢ τέσσαρες νέοι μελανὰ ἐνδεδυμένοι συνδιελέγοντο πρὸς τινὰς ὑπηρετρίας αἱ ὁποῖαι κατέβαινον τῶν διαμερισμάτων ἐνδεδυμένοι ὡς ἀπλατῆ ἀσταὶ καὶ ἔτοιμοι δι' ἔξοδον.

Θὰ τὰς ἐξελάμβανέ τις ὡς καλῶν οἰκογενειῶν νεάνιδας διὰ τὸ αἰδῆμον καὶ σεμνὸν τοῦ ὕφους των.

Εἰς γυμναστής μὲ ἐρυθρὰν μαλλίνην περιβολήν, μὲ περισκελίδα ἐκ μαύρου ἀτλαζίου κοσμουμένην διὰ κιτρίνων ἀστερίσκων, ἐστηρίζετο ὄρθιος ἐπὶ τοῦ στύλου τῆς εἰσόδου τῆς ἐστίας τῶν καλλιτεχνῶν, ἥς τὸ καταπέτασμα ἦτο ὑψωμένον.

Ἦτο ἀνὴρ μέσου ἀναστήματος, ἡλιοκάης, μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ ἐνεργητικὰ, σκληρὰ, τὴν κόμην ἀποστίλβουσαν, μαύρην ὡς πτερόν κόρακος, διηρημένην ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἀνυψουμένην ἐπὶ τῶν κροτάφων, μὲ γρυπὴν τὴν ρίνα, τὸ βλέμμα ζοφερόν καὶ ἀγριον.

Ἦτο ὄλος νεῦρα, καὶ οἱ μῦνες τῶν βραχιόνων του διεγρόντο καταφανέστατα ἐπὶ τοῦ δέρματος.

Ἰστατο ἀκίνητος, ἀδιαφορῶν κατὰ τὸ φαινόμενον πρὸς τὰ περὶ αὐτὸν συμβαίνοντα.

Νεανίς τις εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐστίαν, μία καλλιτέχνης.

Ἦτο ὡς ἐκεῖνος περίπου ἐνδεδυμένη μόνον ὅτι ἡ λεπτοτάτη μεταξίνη τῆς περισκελῆς ἦτο κρεατόχρους, καὶ ὁ χρυσοκέντητος μαῦρός της στηθόδεσμος ἡμικάλυπτε τὸ στήθος της ἀφίρων γυμνοῦς τοὺς βραχιόνάς της, ἀριστοῦργημα κομψότητος, ἀπολήγοντας εἰς λεπτοφυεῖς χεῖρας.

Θὰ ἦτο εἰκοσιδύο ἢ εἰκοσιτριῶν ἐτῶν ἦτο μικρόσωμος, μελαγχροινὴ ὡς Ἀλγερία, μὲ ὀρθακμοὺς βραχεῖς, στρογγύλην κεφαλὴν πνευματωδεστάτην, στόμα ὀλοπόρφυρον, ὠραίως ἀποστίλβοντας ὀδόντας καὶ μέλη θαυμασίου ἐντελείας.

Δύο μελανοφοροῦντες κύριοι ἔσπευσαν πρὸς αὐτήν, καὶ ὁ ἕτερος αὐτῶν, ὁ μεγαλειότερος, τῇ εἶπε:

— Θὰ ἔχωμεν, ἐλπίζω, τὴν εὐτυχίαν νὰ δειπνήσωμεν ὁμοῦ, ὡραία Ρέντζα!

— Ἰσως, ἀπήντησε μετ' ἀδιαφορίας.

— Διατί ἴσως; ἠρώτησεν ὁ ἄλλος, ξανθὸς μὲ τὸν μύστακα ἠνορθωμένον. Ἀπόψε δὲν ἐγκαινιάζουσι τὴν ἐγκατάστασιν τῆς ἀδελφῆς σου, τῆς Ροζέλλης, εἰς τὸ νέον οἶκον; Τρελλαίνεται δι' αὐτήν, ὁ φίλος μας ὁ Βωνοᾶζ. Καὶ δὲν τὸν ἀδικῶ. Τί λατρευτὴ νέα! Θὰ ἦσθε, Ρέντζα;

— Χωρὶς ἄλλο, ἀλλ' ἐδῶ τώρα τρέχω τὸν κίνδυνον νὰ θραύσω τὸν λαίμῳ μου, τὸ γνωρίζετε.

— Αὐτὸ θὰ μὲ ἀπήλπιζε, λόγον τιμῆς, ὑπέλαβεν ὁ πρῶτος.

— Σὰς!

— Ἐμέ.

— Καὶ διατί, παρακαλῶ;

— Τὸ γνωρίζετε, κακὴ, εἶπεν ὁ ἄλλος κλίνων πρὸς τὸ αὐτὸ της καὶ περιφέρων βλέμμα πλήρης ὀρέξεως.

— Ὅχι, τῇ ἀληθείᾳ.

— Διότι ὁ Βιλλῆς σὰς λατρεύει, εἶπεν ὁ ξανθός.

— Πολὺ κακῶς πράττει.

— Εἶμαι ἔτοιμος νὰ σὰς τὸ ἀποδείξω διὰ πάσης θυσίας. Θεσάτέ με ὑπὸ δοκιμασίαν.

— Καλὰ, βλέπομεν, εἶπεν ὑψούσα τοὺς ὤμους.

— Λορέτζα, ἐγρύλλισεν ὁ πρὸ τῆς θύρας ἐστηριγμένος ἀνὴρ.

Ἦ φωνὴ ἦτο ἀποτόμος. Προέδιδεν ἐρεθισμόν, ἀγανάκτησιν, μὴ τολμῶντα νὰ ἐκραγῶσιν.

Ἐχαιρέτησε τὸν Ριβὰς καὶ τοὺς λοιποὺς διὰ φιλικοῦ τῆς κεφαλῆς νεύματος, καὶ διαβαίνων παρὰ τὸν κόμητα Βωνοῶζ τῷ εἶπεν ἐμπιστευτικῶς :

— Δὲν ἐπεστρέψατε εἰς τὴν οἰκίαν ;

— Ὅχι.

— Τὸ Βοασσοῦ ἐπωλήθη.

— Μπα !

— Μοὶ τὸ εἶπεν ἡ κόμησσα.

— Τὴν εἶδατε ;

— Ποῦ ἔχετε τὸν νοῦν σας ; Βεβαίως, τὴν εἶδον.

— Ἐπωλήθη εἰς ποῖον ;

— Δὲν γνωρίζω καὶ καλά... εἰς κάποιον Ἀμερικανόν...

— Τὸ ὄνομά του ;

— Δὲν γνωρίζω, λήγει εἰς σων... Ἰάφερσων... Θόμσων... Κλάρησων... Ἰόνσων... Δαβίδσων ! Ἄ ! τὸ εὔρον νομίζω... Δαβίδσων.

Ὁ κόμης ἀνέπνευσε.

Ἐκαστὴν φορὰν, καθ' ἣν ἐνώπιόν του ὤμιλον περὶ Ἀμερικῆς, ἤνοχλειτο, ὑφίστατο ἀκούσιον διατάραξιν.

Ἐκεὶ εἶχε μεταβῆ ὁ Δαμβέρτος ; Λοιπὸν οἱ ἀπερχόμενοι ἐκεὶ δυνατὸν νὰ ἐπανέλθωσι.

Κατὰ βάθος ὁ Βωνοῶζ ἠννόει ὅτι εἶχεν ἐξηγήσεις τινὰς νὰ τῷ ἔδιδε καὶ δυσάρεστον θὰ τῷ ἦτο νὰ τὸν ἔβλεπεν αἰφνης ἐνώπιόν του, πρᾶγμα ἄλλωςτε ἀπίθανον ὀλίγον.

Ἀνθρωπος, περὶ οὐ οὐδεὶς ἐγένετο λόγος, δυνατὸν καὶ νὰ ἐνεταφιάσθη.

Καὶ ἔπειτα ὁ κόμης, δοθείσης περιστάσεως, ἦτο ἕτοιμος ἵνα τῷ δώσῃ λόγον.

Ἦτο λίαν ἐξησηκμημένος εἰς τὸ ζῆφος καὶ τὸ πιστόλιον καὶ τὰς πρῶτας του τὰς διήρητο ἱππεύων.

Τὸ ἀπόγευμα ἦτο ἀφιερωμένον εἰς τὰς ἐπισκέψεις, τὰς ἱππασίαις, τὰς μεταξὺ φίλων διασκεδάσεις ἢ ἐσπέρα εἰς τὸ παιγνίδιον, τὸ θέατρον, τὰς διασκεδάσεις, τὰς ὁμοίας πρὸς αὐτήν, ἣν ἔδιδε χάριν τῆς νέας του ἐρωμένης.

Πῶς ἡ Ροζέλλη τῷ ἐγένετο τοιαύτη ;

Ἀπλούστατα.

Κληθεῖσα εἰς Παρισίους διὰ τὸ Ἐδέμ, ὡς ἐπίκουρος τῆς πρώτης χορευτριάς, εἶχε κατ' ἀρχὰς διαμείνει μετὰ τῆς θαλαμηπόλου τῆς, ἐκείνης, ἣτις ἔτι τὴν ὑπηρετεῖ, εἰς ἀληθῆ τρώγλην, ἣς αἱ ἀσχημαίαι οὐδόλως τὴν ἀπέβησαν.

Εἶχε κατοικήσει ἄλλας χειροτέρας.

Ἦτο ἐν τῶν ἐφθαρμένων οἰκημάτων τῆς ὁδοῦ Προβηγκίας, τῶν γειτονεούντων πρὸς τὰς ὁδοὺς Σαρρὰς καὶ Κωμαρτέν.

Ἐκεὶ ἀνεῦρε τὴν ἀδελφὴν τῆς Λορένζαν, ἣς εἶχεν ἀποχωρισθῆ ἀπὸ ἐνὸς περίπου ἔτους καὶ ἦτις εἶχε προσληφθῆ εἰς τὸ Νέον Ἱπποδρόμιον, σύντροφος τοῦ Γκομές.

Ἄμα τῇ ἐπὶ σκηνῆς ἐμφανίσαι τῆς, ἡ Ροζέλλη παρήγαγε μέγαν πάταγον.

Τὰ θέλητρα τῆς καὶ ἡ χάρις ἠλέκτρισαν τοὺς ἐκ τῆς ὀρχήστρας ἐξοικειωμένους θεατὰς.

Ἦρκει νὰ ἐξέλεγε μεταξὺ τῶν διαμφισθητούντων τὴν εὐνοϊάν τῆς καὶ ν' ἀφίετο νὰ ἐπλούτει ἄλλ' οὐδὲν εἶχε κοινὸν πρὸς τοὺς ὑπολογισμοὺς.

Τὸ ὄνομα τοῦ κόμητος Βωνοῶζ καὶ οἱ τρόποι του τὴν ἔπεισαν καὶ εἰς αὐτὸν προσέφερε προτίμησιν, εἰς ἣν — πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν — μικρὰν ἀπέδιδε σημασίαν.

Πρώτην φροντίδα ὁ Βωνοῶζ ἔσχε νὰ τὴν ἀποσπάσῃ τῆς ὁδοῦ Προβηγκίας καὶ τῇ ἐπιπλώσῃ διαμέρισμα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου, λίαν ἀνετον καὶ βλέπον εἰς κήπους, ὡς τὸ ὑπερφῶν τῆς προστατευομένης τοῦ Δαβίδσωνος.

Ἐκεὶ ἔπρεπε νὰ ἤρχιζεν ὁ δεσμός των.

Τὴν διπλὴν αὐτὴν κατοχὴν πανηγύριζον.

Περὶ τὴν πρώτην πρωϊνὴν ὥραν ἢ περὶ τοὺς λόγους ἐλευθεριότητος ἐξίχθη εἰς τὸ κατακόρυφον τῆς σημεῖον.

Ὁ καμπανίτης, οἱ οἶνοι τῆς Ἰσπανίας καὶ τὰ ὕδνα παρήγον ἐπὶ τῶν συμποτῶν τὸ ἀποτέλεσμα των.

Ἄλλ' ὁ Βωνοῶζ ἐτέλει ἐγκατάστασιν.

Οὔτε τὰ ὕδνα, οὔτε ὁ καμπανίτης τὸν ἐζάλιζον, ἀλλὰ μόναι αἱ χάριτες τῆς περιστέρως τοῦ.

Ὁ ταγματάρχης Καμπευρόλ, μεταξὺ δύο ἀφελῶν νεανιδῶν τοῦ Ἐδέμ, ἐφλυάρει ὡς ἐὰν ἦτο μόλις τριακοντούτης.

Καθίστατο εὐθυμος ὡς εἰς τὸ σύνταγμα, δαίμονα ! καὶ ἐστρέφετο πότε δεξιᾷ πότε ἀριστερᾷ, χωρὶς οὐδαμοῦ νὰ εὐρίσκη ἀντιστάσεις.

Ὁ ὑποκόμης δὲ Ρεβίλλ δὲν ἐλησμόνει ποσῶς ὅ,τι ὁ φίλος του Βωνοῶζ τῷ εἶχε συστήσει.

Ἡ ὄψις τῆς Ροζέλλης τὸν ἐτάρασσε σφοδρῶς. Αὐτὸ τὸ μῆγμα χαρακτήρος διακεκριμένου καὶ χυδαίου, καλλονῆς εὐγενοῦς καὶ προστύχου θράσους, τῷ ἐφαίνετο καλύτερον αἰνιγμά τι ἐκ τῶν συνήθως συμβαινόντων ἐν τῷ κόσμῳ.

— Ἀπὸ πολλοῦ καλλιιεργεῖτε τὴν τέχνην, ἐν ἣ διαπρέπετε. Ὠραία Ζουάννα ; ἠρώτησεν εὐγενῶς.

— Ἐγὼ ! ἀπήνησεν ἐκείνη κενούσα ποτήριον καμπανίτου ἄγνοῶ, καὶ ἐν πρώτοις δὲν διαπρέπω ἐν αὐτῇ.

— Ἐπιτοῦσατέ μοι νὰ ἐπιμένω περὶ τοῦ ἐναντίου.

— ὦ ! δὲν κάμνω ἐντύπωσιν.

— Ἐν τούτοις... παρετήρησεν ὁ κόμης λίαν κολακευτικός, καθ' ἐσπέραν σας πλημμυροῦν αἱ ἀνοδοῦμαι...

— Ἐρωτήσατε τὸν κύριον κόμητα πόθεν προέρχονται !

— Σας ἐπευφημοῦσι παταγωδῶς...

— Ἐρωτήσατέ τον πόσον τῷ στοιχίζου ἀυταὶ αἱ ἐπευφημαίαι !...

— Ἀγία μετριοφροσύνη !... Διὰ τὸ τίποτε, οἱ ἐνθουσιασταὶ σας θ' ἀπεζεύγνυον τὸ ὄχημά σας καὶ θὰ σας ἔσυρον εἰς τὰς ὁδοὺς οἱ ἴδιοι...

— Πάντοτε σεῖς... ἐμπαίζετε !

— Σας ὀρκίζομαι ὅτι ὀμιλῶ λίαν σοβαρῶς...

— Πᾶν ὅ,τι λέγετε, ἀγαπητὴ κύριε, ἀναφέρεται πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ ὄχι πρὸς τὴν χορευτρίαν.. Βλέπω κάλλιστα... Τὸ τάλαντόν μου... εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς τύχης !

Ἐκαμψε τὸν βραχίονά τῆς καὶ ἔψυσε διὰ τῆς χειρὸς τοῦ πρόσωπον.

— Ἐχω αὐτό, εἶπε. Λοιπὸν, εἴσθε γνώστης τῶν πραγμάτων καὶ δὲν ἄγνοεῖτε ὅτι παντοῦ αἱ καλλιτέχνιδες διαιροῦνται εἰς δύο εἶδη : εἰς τὸ ἐν εἶδος ἀνήκουσιν αἱ ἔχουσαι τάλαντον, εἰς τὸ ἄλλο αἱ εὐμορφοὶ... Ἀλλοίμονον ! ἐγὼ εἶμαι τοῦ δευτέρου εἶδους.

— Καὶ τῶν δύο, θεῖον πλάσμα !

— Αὐτὸ σπανίως συμβαίνει ἐν τῷ ἐπαγγέλματι μας, ἄφετε αὐτά ! Ἐπειτα τὸ τάλαντον, παρκακλῶ, πόθεν νὰ τὸ ἀπέκτων...

— Τί ἐννοεῖτε με τοῦτο ;

— Ὁ πλάνης βίος μου δὲν ἠδύνατο νὰ μοὶ τὸ παράσχη.

— Ἄ ! εἶπεν ὁ Ρεβίλλ, ἔχετε διέλθει ζωὴν τυχοδιωκτικὴν ;

— Φοβεράν, φίλε κύριε. Ὁ Θεὸς νὰ φυλάττῃ τὰς θυγατέρας σας, ἂν ἡμέραν τινὰ ἀποκτήσητε τοιαύτας, ἀπὸ ζωὴν παρομοίαν !

Προέφερον αὐτὰς τὰς λέξεις με τόνον τόσον θίγοντα, ὥστε ὁ ὑποκόμης ἠσθάνθη φρικίαισιν διατρέχουσαν τὴν ράχιν του.

— Εἶμαι περίεργος... ὑπέλαθε.

— Νὰ μάθετε τὰ κατ' αὐτήν ; Τί θὰ σας ὠφέλει ; Δὲν τὸ κάμνετε ἐξ ἐνδιαφέροντος πρὸς με, ὑποθέτω !

— Ἄλλά...

[Ἐπεται συνέχεια].

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Είκοσι κλητήρες ώπλισμένοι μετὰ κόπου κατορθώνουν νὰ ἐπιβάλουν ὀλίγην ἡσυχίαν. Μέχρι βαθείας νυκτός ὁ συνωστισμὸς ἐξακολουθεῖ.

Ἀνατέλλει ἡ ποθητὴ ἡμέρα. Ὁ ἀγὼν ἀρχεται εἰς τὰς τρεῖς. Ἀπὸ τῆς μεσημβρίας τὸ πλῆθος ἀρχίζει νὰ συρρέῃ ἐξ ὅλων τῶν μερῶν. Ὁ Κίρκος κείτται εἰς τὸ ἄκρον τοῦ προαστείου τῆς Σαλαμάνκας, ἐκεῖθεν τοῦ Prado καὶ ἔξω τῆς Πύλης Ἀλκαλά. Πᾶσαι αἱ πρὸς τὸ μέρος τοῦτο ἀγούσαι ὁδοί, εἶνε πλήρεις λαοῦ. Εἰς τὰ περίξ τοῦ κτιρίου ἢ συρροῇ αὐξάνει ὀλονέν. Ἔρχονται ἀποσπάσματα ἐκ στρατιωτῶν καὶ ἐξ ἐθελοντῶν τῆς ἐλευθερίας, ἡγουμένων στρατιωτικῶν μουσικῶν. Πληθὺς πωλητῶν ὕδατος καὶ πορτοκαλλίων πληροὶ τὸν αἰθέρα φωνῶν. Οἱ πωληταὶ τῶν εἰσιτηρίων τρέχουν ἐδῶ κ' ἐκεῖ καλούμενοι ὑπὸ ἑκατὸν φωνῶν Δυστυχῆς ὁ μὴ προμηθευθεὶς ἀκόμη τὸ εἰσιτήριο του! Ὁ ἀ πληρώσῃ τὸ διπλοῦν, τὸ τριπλοῦν, τὸ τετραπλοῦν!

Ἄλλὰ τί σημαίνει; Ἐν εἰσιτήριοι ἡγοράσθη ἀντὶ πεντήκοντα, ἀντὶ ὀγδοήκοντα δραχμῶν!

Ἀναμένεται ὁ βασιλεὺς λέγεται ὅτι θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ βασίλισσα ἀρχίζουν νὰ ἔρχονται αἱ ἀμαξαὶ τῶν μεγάλων ὁ δούξ Φερδινάνδος Νοῦμεθ, ὁ δούξ τῆς Ἀβραντίας, ὁ μαρκήσιος δὲ λὰ Βέγα δὲ Ἀρμίγιο, πλῆθος μεγιστάνων τῆς Ἰσπανίας, αἱ θεαὶ τῆς ἀριστοκρατίας, οἱ ὑπουργοί, οἱ στρατηγοί, οἱ πρεσβευταί, πᾶν ὅτι ὑπάρχει ὄρατον, λαμπρῶν, ἰσχυρῶν ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει. Ἐν τῷ Κόρκω εἰσέρχονται διὰ πολλῶν θυρῶν. Προτοῦ νὰ εἰσέλθῃ τις ἐκκωφοῦται.

Εἰσέλθων. Ὁ Κίρκος εἶνε ἀπέραντος. Ἐξῶθεν οὐδὲν τὸ ἀξιοσημείωτον παρουσιάζει· εἶνε κτίριον στρογγύλον, χαμηλὸν, ἀνευ παραθύρων, κιτρινόχρονον· ἀλλ' ὅταν εἰσέλθετε καταλαμβάνεσθε ὑπὸ ζωηροτάτου θαυμασμοῦ.

Εἶνε Κίρκος παμμέγιστος· περιλαμβάνει δέκα χιλιάδας θεατῶν· ὀλόκληρον σύνταγμα ἰππικοῦ δύναται νὰ καταυλισθῇ ἐν αὐτῷ ἀνέτως. Τὸ στάδιον εἶνε κυκλοτερές, εὐρύτατον, δυνάμενον νὰ περιλάβῃ δέκα στάδια κοινῶν ἰπποδρομιῶν. Τὸ περιβάλλει ξύλινον περίφραγμα, ὑψηλὸν μέχρι τοῦ λαιμοῦ ἀνθρώπου, ἐφωτισμόνον ἔσωθεν μικρὸν βατῆρα ὀλίγας παλάμας ὑπὲρ τὴν γῆν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου πατοῦν οἱ ταυρομάχοι διὰ νὰ πηδήσουν ἔξω ὅταν καταδιώκονται ὑπὸ τοῦ σαύρου.

Μετὰ τὸ περίφραγμα τοῦτο ὑπάρχει ἄλλο ὑψηλότερον, διότι ὁ ταῦρος συχνὰ πηδᾷ ἔξω τοῦ πρώτου. Ἐν τῷ μεταξύ τῶν δύο τούτων περιφραγμάτων κυκλοτερεῖ χώρῳ, εὐρεῖ ὀλίγον τι πλέον τοῦ ἐνὸς μέτρου, πηγαينوέρχονται οἱ ταυρομάχοι πρὸ τοῦ ἀγῶνος, καὶ ἵστανται διαρκούντος τοῦ ἀγῶνος οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ Κίρκου, οἱ ξυλουργοί, ἔτοιμοι νὰ ἐπισκευάσωσι πᾶσαν ζημίαν ἢ ἤθελον προζενήσῃ οἱ ταῦροι, οἱ κλητήρες, οἱ πωληταὶ πορτοκαλλίων, οἱ χαίροντες τὴν εὐνοίαν τῶν ἐργολάβων φιλόταυροι, οἱ μεγιστάνες εἰς τοὺς ὁποίους εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ κάμνουν μίαν τρύπαν εἰς τὸν κανονισμόν.

Πέραν τοῦ δευτέρου περιφράγματος ἐγείρεται λιθίνη κλίμαξ· ἐκεῖθεν τῆς κλίμακος τὰ θεωρεῖα ὑπὸ τὰ θεωρεῖα ἐκτείνεται στοὰ μετρεῖς σειρὰς καθισμάτων.

Τὰ θεωρεῖα ἦνε μέγχα, δυνάμενα νὰ περιλάβουν ἑκατὸν δύο ἢ τρεῖς οἰκογενείας. Τὸ θεωρεῖον τοῦ βασιλέως εἶνε μία μεγάλη αἰθουσα.

Πλησίον τοῦ θεωρείου τοῦ βασιλέως ὑπάρχει τὸ θεωρεῖ-

ον τῆς δημαρχίας, ἀφ' ὅπου ὁ δήμαρχος ἢ ἄλλος τις ἀντ' αὐτοῦ, προεδρεῖ τοῦ θεάματος.

Ἐπάρχουν ἐπίσης τὰ θεωρεῖα τῶν ὑπουργῶν, τοῦ διοικητοῦ τῶν πρεσβευτῶν. Ἐκάστη εὐγενὴς οἰκογένεια ἔχει τὸ ἰδιαίτερον θεωρεῖόν της. Πολλοὶ νέοι ἔχουν ὅλοι ὁμοῦ ἔν θεωρεῖον. Μετὰ ταῦτα ἔρχονται τὰ δι' ἐνοίκιον θεωρεῖα τὰ ὅποια στοιχίζου ὀλόκληρον περιουσίαν.

Ὅλαι αἱ θέσεις τῆς κλίμακος εἶνε ἡριθμημένοι. Ἐκαστος ἔχει τὸ εἰσιτήριόν του. Τὸ πλῆθος εἰσέρχεται ἀνευ τῆς ἐλαχίστης ἀταξίας.

Ὁ Κίρκος εἶνε διηρημένος εἰς δύο. Τὸ ἔν μέρος αὐτοῦ εἶνε ἐκτεθειμένον εἰς τὸν ἥλιον, τὸ ἄλλο εὐρίσκεται ὑπὸ σκιᾶν. Εἰς τοῦτο πληρώνουν περισσότερον, εἰς τὸ ἄλλο πηγαίνει ὁ κατώτατος λαός.

Τὸ στάδιον ἔχει τέσσαρας θύρας ἀπεχούσας ἐξ ἴσου σχεδὸν μεταξύ των. Μίαν δι' ἧς εἰσέρχονται οἱ ταυρομάχοι, ἄλλην διὰ τοὺς ταῦρους, ἄλλην διὰ τοὺς ἵππους, ἄλλην διὰ τοὺς ἀναγγέλλοντας τὴν ἔναρξιν τοῦ θεάματος, ὑπὸ τὸ θεωρεῖον τοῦ βασιλέως.

Ἀνωθι τῆς θύρας διὰ τῆς ὁποίας ἐξέρχονται οἱ ταῦροι, ἐγείρεται εἶδος τι δώματος, ὅπερ καλεῖται Toril. Εὐτυχῆς ὁ δυνάμενος νὰ εὐρῇ ἐκεῖ θέσιν! Ἐπὶ τοῦ δώματος τούτου ἔν τινι θεωρεῖῳ κάθηνται ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι εἰς τι σημεῖον, ὅπερ δίδεται ἐκ τοῦ θεωρείου τῆς δημαρχίας, ἡγοῦν τὴν σάλπιγγα καὶ τὸ τύμπανον ἀναγγέλλοντες τὴν ἔξοδον τοῦ ταύρου.

Ἀπέναντι τοῦ Toril, εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ σταδίου, ἐπὶ τῆς κλίμακος, ὑπάρχει ἡ μουσική.

Ὁλόκληρος ἡ κλίμαξ εἶνε διηρημένη εἰς διαχωρίσματα, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔχει ἰδιαίτερον θύραν εἰσόδου.

Προτοῦ ἀκόμη ἀρχίσῃ ὁ ἀγὼν, ἕκαστος δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ στάδιον, καὶ νὰ περιέλθῃ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κτιρίου.

Δύναται νὰ ἴδῃ τοὺς ἵππους, κεκλεισμένους ἔν τινι αὐλῇ, προωρισμένους τὸ πλεῖστον ἐξ αὐτῶν, φεῖ! ν' ἀποθάνουν· δύναται νὰ ἴδῃ τὰ σκοτεινὰ περιφράγματα, ἐντὸς τῶν ὁποίων κρατοῦνται οἱ ταῦροι, οἱ ὅποιοι μεταφέρονται ἀκολούθως ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο μέχρι διαδρόμου τινός, ἐξ οὗ ἐξορροῦν εἰς τὸ στάδιον· εἰμπορεῖ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ νοσοκομεῖον· ἔνθα μεταφέρονται οἱ πληγωμένοι ταυρομάχοι.

Ἄλλοτε ἡ δύνατο νὰ ἴδῃ ἐπίσης παρεκκλήσιόν τι, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐτελεῖτο ἱερουργία διαρκούντος τοῦ ἀγῶνος, καὶ εἰς τὸ ὅποτον οἱ ταυρομάχοι μετέβαινον νὰ προσευχηθοῦν προ τοῦ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸ ἀγριον θηρίον.

Μεταβαίνει παρὰ τὴν θύραν τῆς κυρίας εἰσόδου, ὅπου εἶνε ἐκτεθειμένοι αἱ banderillas!, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐμπηχθοῦν εἰς τὸν λαιμὸν τῶν ταύρων καὶ ὅπου εἶνε συνηγμένοι καθ' ἑκάστης οἱ γέροντες ταυρομάχοι, τίς χωλός, τίς μονόχειρ, τίς μὲ τὰς βρακτιρίας καὶ οἱ νέοι ταυρομάχοι, οἱ ὅποιοι δὲν περιεβλήθησαν ἀκόμη μετὰ τὰς τιμὰς τοῦ Κίρκου τῆς Μεδρίτης· ἀγοράζει τὴν ἐφημερίδα *Buletin de los Toros*, ἡ ὁποία ὑπόσχεται θαύματα διὰ τὴν *funcion* τῆς ἡμέρας· ζητεῖ καὶ λαμβάνει ἀπὸ τοὺς φύλακας τὸ πρόγραμμα τοῦ θεάματος καὶ μικρὸν ἔντυπον δελτάριον, διηρημένον εἰς στήλας, διὰ νὰ σημειώνωνται τὰ κτυπήματα τοῦ δόρατος καὶ τοῦ ἔγχειριδίου, αἱ πτώσεις, αἱ πληγαὶ περι-

1. Μικρὰ ἀκόνητα κοσμοῦμενα διὰ ταινιῶν, τὰ ὅποια ρίπτουν εἰς τοὺς ταῦρους κατὰ τὴν ἀγῶνα. Σ. Μ.

φέρεται ἀνά τοὺς ἀτελευτήτους διαδρόμους καὶ τὰς ἀτελευτήτους κλίμακας, ἐν μέσῳ πλήθους, τὸ ὅποιον πηγαίνει καὶ ἔρχεται, ἀναβιβάνει καὶ καταβιβάνει κραυγάζον καὶ θορυβοῦν μέχρι διασεισεως ἐκ θεμελιῶν τοῦ κτιρίου καὶ ἐπὶ τέλους ἐπανέρχεται εἰς τὴν θέσιν του.

Ὁ Κίρκος εἶνε κατάμεστος, εἶνε δὲ ἀδύνατον νὰ σημακτίσῃ τις ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ θεάματος ὅπερ παρουσιάζει ἐὰν δὲν τὸ ἴδῃ.

Εἶνε μία θάλασσα ἀπὸ κεφαλᾶς, ἀπὸ πέλους, ἀπὸ ριπίδια, ἀπὸ χεῖρας, αἵτινες κινουῦνται εἰς τὸν ἀέρα.

Εἰς τὸ μέρος τῆς σκιᾶς, ὅπου εἶνε οἱ πλούσιοι, τὸ πᾶν εἶνε μαῦρον· εἰς τὸ μέρος τοῦ ἡλίου, ὅπου εἶνε ὁ κατώτατος λαός, διακρίνονται χίλια ζωηρότατα χρώματα ἐνδυμάτων, χρτίνων ριπιδίων· εἶνε μίξ ἀπέραντος μασκαράτα.

Δὲν ὑπάρχει θέσις πλέον οὔτε δι' ἐν νήπιον.

Τὸ πλῆθος εἶνε πυκνὸν ὡς φάλαγξ. Οὐδεὶς δύναταται νὰ ἐξέλθῃ. Μετὰ κόπου κατορθώσει τις νὰ κινήσῃ τοὺς βραχίονας.

Καὶ δὲν ἀκούεται ὁ συνήθης εἰς τὰ λοιπὰ θέατρα βόμβον καὶ θόρουβον· ἐδῶ τὰ πάντα διαφέρουν. Ἡ κίνησις ἡ ζωηρότης, ἧσις παρατηρεῖται ἐν τῷ Κίρκῳ, εἶνε ἐντελῶς ἰδιαίτουσα.

Πᾶντες κραυγάζουν, ὁ εἰς φωνάζει τὸν ἄλλον, ἀνταλλάσσουν χαιρετισμούς· μετὰ φρενητικῆς εὐθυμίας, τὰ παιδία καὶ αἱ γυναῖκες ἐκβάλλουν ὀξείας φωνάς, αἱ σωχρότεροι ἄνδρες χερνιτίζονται ὡς νεανία. Οἱ νέοι καθ' ὁμάδας ἐξ εἰκοσι, τριάκοντα κραυγάζοντες συγχρόνως ἐν ὁμοιομορφῷ ρυθμῷ καὶ κροτοῦντες τὰς ράβδους των ἐπὶ τῶν βαθμιδῶν τῆς κλίμακος, ἀγγέλλουν εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς δημαρχίας ὅτι εἶνε ὦρα.

Ἐν ταῖς θεωρείαις παρατηρεῖται ἀνησυχία ὡς εἰς ὑπερφῶν ἡμερινοῦ τινός θεάτρου.

Εἰς τὰς ἐκκωφωτικὰς φωνὰς τοῦ πλήθους ἐνοῦνται αἱ ἀγρικὶ κραυγαὶ ἐκαστοσῦος πωλητῶν, αἵτινες ρίπτουν πορτοκάλια πανταχοθεν.

Πικριάζει ἡ μουσικὴ, αἱ Ταῦροι μυκῶνται, ὠρύεται τὸ ἐξῶθεν συνηγμένον πλῆθος.

Εἶνε θέαμα πρὸ τοῦ ὀποίου ἰλιγγίῃ τις.

Πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ὁ ἀγὼν εἶσθε ἤδη κουρασμένοι, ζαλισμένοι, μεθυσμένοι.

Ἀφρῆς ἐγείρεται κραυγὴ: — El Rey! (ὁ βασιλεὺς!) — ὁ βασιλεὺς ἔρθηκεν· ἦλθεν ἐπὶ ἀμαξῆς συρομένης ὑπὸ τεσσάρων λευκῶν ἵππων, ἐπὶ τῶν ὀποίων ἵππευον ὑπηρεταὶ φέροντες γοαφικὴν ἀνδραλουσιακὴν ἐνδυμασίαν.

Τὰ περικλειόντα τὸ βασιλικὸν θεωρεῖον ὑκλώματα ἀνοίγουν· ὁ βασιλεὺς εἰσέρχεται συνοδευόμενος ὑπὸ πυκνῆς ἀκολουθίας ὑπουργῶν, στρατηγῶν, ὑπασπιστῶν. Ἡ βασίλισσα δὲν ἦλθε. Τοῦτο ἀνεμένετο, διότι εἶνε γνωστὸν ὅτι ἀποτροπιάζεται τὸ θέαμα τοῦτο· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς, ὡς αὐτὸς δὲν εἴμπορεῖ νὰ λείψῃ, ἔρχεται πάντοτε, λέγεται δὲ ὅτι τρελλαίνεται διὰ τὰς ταυρομαχίας.

Εἶνε ἡ ὦρα, ἀρχίζει. Θὰ ἐνθυμούμαι εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν τὴν ῥίγος, τὸ ὅποιον ἠθιάθηεν εἰς τὰς φλέβας μου κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

Ἦχει ἡ σάλπιγξ τέσσαρες φύλακας τοῦ Κίρκου ἐπιπτοί, μὲ πῖλον καὶ πτερωτὸν λόφον Ἐρρίκου τοῦ Δ', μὲ μανδύαν μαῦρον, ὑποδήματα μεγάλα, ξίφος, ἐξέρχονται διὰ τῆς θύρας, ἡ ὀπίξ εἶνε κατῶθεν τοῦ θεωρίου τοῦ βασιλέως καὶ κἀναοῦν μὲ βραδύ βῆμα τὸν γύρον τοῦ σταδίου.

Τὸ πλῆθος παρκαμερίζει, ἕκαστος πηγαίνει εἰς τὴν θέσιν του, τὸ σταδίου μένει κενόν.

Οἱ τέσσερες ἵπποις τοποθετοῦνται ἀνά δύο ἔμπροσθεν τῆς ἀπέναντι τοῦ βασιλικοῦ θεωρίου θύρας, ἧτις μένει ἀκόμη κλειστή.

[Ἔπειτα συνέχεια.]

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΜΗΤΣΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΒΟΣΚΟΥ

Τὸ βράδῳ ποῦ ἀποτελείωνα τὴ δουλειά μου, πολλές φορές, ἀντὶ νὰ κτεθαίνω ἐστὴ χώρα, καὶ νὰ κἀνω τὸν περιπατῶν μου ἐστὸ μεγάλο δρόμο, καθὼς τὸν λένε, ἐκεῖ ποῦ μαζεύονται σὺν τὰ νυχτοπούλια οἱ ἀνοστοὶ κ' οἱ κρῦοὶ νέοι, καὶ τ' ἄλλα χλωμιασμένα κορίτσια τοῦ τόπου, κ' ἀλλάζουν βλέμματα, κατὰ τὰ ἀνάλατα λόγια τους, ἐγὼ ἐκαθώμωνα ἐστὴν αὐλή μου, ἐκεῖ δίπλα ἐστὸ πηγάδι, κ' ἀνάβοντας τὸ σιγάρο μου ἐβλεπα τὸ σκοτάδι νὰ πλακῶνῃ κάτω ἐστὰ βουνὰ τὴ ροδοντυμένη δῦσι κ' ἐχόρταινα τὸν ἀέρα τοῦ βουνοῦ, ποῦ ἐπαίξε ἀντικρῦ μου μὲ τὰ δέντρα τοῦ περιβολιοῦ. Κἀνα δύο λυγρές, ποῦ ἐρχόντανε δειλές, δειλές νὰ γεμίσουν τὰς στάμνες τους ἐστὸ πηγάδι, μῶκαναν τὴ χάρι κ' ἐδρόσιζαν τὰ λουλουδάκια καὶ τὰς τριανταφυλλίδες τῆς αὐλῆς μου, κ' ἐκαμάρωναν πολὺ, ὅταν τὰς εὐχαριστοῦσα ὕστερα, γι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ τους. "Ε! ἔχει κ' ἡ ζωὴ τῆς ἐρημίας κάποιον χάρι, σὺν μπορεῖ νὰ κρῦθῃ κανεὶς ἢ τυχα ἐκεῖ τὸν πόνο τῆς καρδιᾶς του, καὶ τὰ ὄνειρα τῆς ψυχῆς του, μακρὰ ἀπὸ τὴν ψεύτικη ζωὴ τοῦ κόσμου, μέσῳ ἐστὴν ἀγνή πνοὴ τῆς φύσεως, τῆς κοινῆς αὐτῆς μητέρας. τῆς μεγάλῃς αὐτῆς πηγῆς τοῦ ὠραίου, καὶ τοῦ κηλοῦ!...

Εἶνε ἀλήθεια. πῶς πολλές φορές σὺν ἐτριγύριζαν πολλές ἐστὸ πηγάδι, κ' ἐτρόχιζαν ἐ τὰ χεῖλη του τὰς γλώσσας τους, μού χαλοῦσαν τὴν ἡσυχία, κ' ἔκανα ἕνα δρόμο ἴσα μὲ τὴ ράχη ψηλὰ γιὰ νὰ πᾶρω καθαρῶτερον ἀέρα, ἀλλ' αὐτὸ σπάνια μού ἐτύχαινε, γιὰτὶ γρήγορα μού ἀδίασε τὴ γωνιά ἢ κουμπάρα ἢ Σύρινα, ἐκεῖνη ἢ ζακουσμένη γλωσσού ποῦ ἐφαίανε δουλειὰς μὲ φῶντες πάντοτε. Πρὸ τοῦ νὰ στρώσω τὸ τραπέζι μου φώναζα τὸ Νίκο, καὶ μούλεγε κἀτι μὲ τὴ φλογέρα του, καὶ κἀτι μὲ τὸ στόμα του. Ὁ Νίκος ὁ βοσκός, κ' ἡ ττάνη του συνῶρευαν μὲ τὸ κτήμα. Ὁ Νίκος μοναχο υἱός, εἶχε θάψῃ ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια τὸν πατέρα του, ἐδίπλωσε τὸ κοπάδι ποῦ τ' ἀφίκε ὁ μακαρίτης, κ' ἐζῶσε μὲ τὴν μάνα του παιὰ μονάχα. Ἦταν λεβέντης ψηλός, ψηλός, μαυρομούστακος, μὲ δύο καστανὰ μάτια, μ' ἀνοίγῃ τὴ καρδιὰ παιδί, ἀπάω, κατω, ἀλλὰ πολλές φορές τὸν ἐβλεπα ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή νὰ πέφτῃ σὲ μιὰ συλλογὴ.

"Ἄν ἐζῶσε ἐς τὴ πόλι, ὁ Νίκος, μπορῶ νὰ πῶ γιὰ τὴν συλλογὴ του ἐκεῖνη θὰ τὸν ἐλεγον ἴσως σχολαστικὸ, ἀναχρονιστὴ, ἢ ὅπως ἀλλοιῶς θέτετε ἐς τὰ ὕστερα. Ἦξερε κἀτι καλὰ τραγοῦδια τῆς καρδιᾶς, κ' ἐπαίξε καλλίτερα τὴν φλογέρα του. Ἄλλ' ἐκεῖνη ἡ συλλογὴ του ἐφαινώτανε σ' ὄλα του χωμένη πάντα. Ἐδῶ τὸν ἐβλεπες ἐνῶ τραγοῦδοιτε χαρούμενος, νὰ παῖν ἔξαφνα τὸ τραγοῦδι του, καὶ νὰ βουβαίνεται γιὰ πολλὴ ὦρα. Καὶ τὰ τραγοῦδια του ἀκόμα ποῦ ἔλεγε, καὶ οἱ σκοποὶ τῆς φλογέρας του, πάντα πικραμένοι ἦτανε. Ἄν ἔχετε ὄρεξι μπορεῖτε ν' ἀκούστε ἕνα ἀπ' ἐκεῖνα ποῦ λέγαμε μαζὶ ἐς τὸ πλατὶ τοῦ πηγαδιοῦ, ἐνῶ πέρα ἀπὸ τὴν ρεμματιὰ ἀντηχοῦσε ἀπὸ βελιάσματα καὶ κουδουνιτματα τὸ κοπάδι του, βόσκοντας.

Σήμερα μαῦρος οὐρανός, σήμερα μαῦρη μέρα
σήμερα τρία ἀρχοντοπούλα βῆχαν νὰ σεργιανῆσουν
χῆρα τοῦ γιοῦ τῆς ἔλεγε, χῆρα τοῦ γιοῦ τῆς, λέει:
— Δὲ πᾶς, καὶ σὺ, δικὴ μου γιου, δὲ πᾶς νὰ σεργιανῆσης.
— Μὲ τί νὰ πᾶω μανοῦλᾶ μου, μὲ τί νὰ σεργιανῆσω.
— Τρία ἄλογα ἔχω ἐ τὸν νταβᾶ κ' ὀποιο σ' ἀρέσει πάρε,
θέλεις τὸν ροῦσο ἔπαρε, θέλεις τὸν καλλιδοῦσω.
Θέλεις τὸν γρίδα τὸν φριὰ σέλλα νὰ μὴν τοῦ βέλλης;

